

קונטרס

הבינוני

**פרשת
כי תשא
תשפ"ג**

שנה ה'
חוברת כ"ג
גליון 243

שיעורי

**הרב שמעון
שפיצער שליט"א**

קול הבינוני

718.686.8300 ארה"ב:

0204.586.2115 בריטניה:

03.300.0223 בלגיה:

072.257.7726 ארץ ישראל:

שמעו ותחי נפשכם!

האזינו למאות שיעורים השווים לכל נפש הנאמרים מדי יום ביומו בכל מקצועות התורה והחסידות מסודרים להפליא ומלאים כל טוב

להצטרף לקבלת השיעורים או החוברות באימיל ולשלוח הערות:

Tel. 718.387.1122 E.Y. 03.3096216
Email. Info@MachonHavineini.com

מפתח העניינים

מדור אמונה ובטחון שיעור קפ"ד

יום ראשון פרשת כי תשא י"ב אדר תשפ"ג

ה שמחה בכל המצבים מחמת הידיעה שנמצאים בעגלתו של הקב"ה . . .

וישמחו כל חוסי כך לעולם ירננו | חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה | אל תחקור אחר העתידות | איזהו חכם הרואה את הנולד | עוז וחדוה במקומו | להיות בשמחה תמיד | איש בער ולא יידע | ולא תאמין בחייך - מעשה מפי הרב טויבער | הרופאים דומים למגידי עתידות למיניהם | אין יונקים את השמחה מן העתיד | ונאמן אתה להחיות מתים | החיות באה דווקא מן ההעדר | שליטתם של מאבדי השליטה | אין האדם בעל הבית | הכלים עשויים להשתנות | אין אדם מופקע מאמירת נשמת | כלים להכרת האהבה | העצבון - מכה שאינה גזירת שמים | הגלות היא הכנה לגאולה

יום רביעי פרשת תצוה ח' אדר תשפ"ג

יז גילוי מדת רחמנותו של הקב"ה לעזור גם לאחר החטא

אחרי ה' אלוקיכם תלכו | אני הוא לאחר שיחטא האדם | שבחו של הקב"ה | ה' יסעדנו על ערש דוי | אצל החולה (החוטא) הגילוי יותר גדול | סוף מעשה במחשבה תחילה | מגילה נקראת בשם אדני"י | הכנה להצטרפות לקהילתו של הקב"ה | מתנות לאביונים בדעת | ויעשו כולם אגודה אחת | דמפקי לכולא שתא בפורים היום | לא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני | היום הנורמלי ביותר בשנה

יום חמישי פרשת תצוה ט' אדר תשפ"ג

כז כוחה של אהבה להציל מתאוות רעות

הדור קבלוה מאהבת הנס | האהבה מגנא ומצלא | לתאוה יבקש נפרד | האהבה ממלאת את הנפש | יש יודע ויש מרגיש | יתרון הקבלה מאהבה | הבוחר בעמו ישראל באהבה | תזכורת תוך כדי דיבור | כי לא מחכמה דיבר כך | האהבה מקלקלת את השורה | חלונות מחלונות שונים | שמח תשמח רעים האהובים | המאור שבה מחזירו למוטב | יתרון קריאת המגילה | כלשון איש ואיש | ידיים ממשמשין בה

יום שלישי פרשת כי תשא - י"ח אדר ה'תשפ"א

לו תכלית חטא העגל להורות תשובה לרבים

ליתן פתחון פה לבעלי תשובה | מי יתן והיה לבבם זה ליראה אותי | והייתם לי סגולה מכל העמים | אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה | לא היה דוד ראוי לאותו מעשה | ויזנב כך כל הנחשלים אחריו | אמונה שהיא חלק מקבלת התורה | תורת

ה' תמימה | מעשה ביהודי שנעשה לו נס | להורות תשובה לרבים | כה אמר ה'
אלוקי ישראל | משל למלך שצוה לבנו לחטוא | ביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם

מדור אור החיים הק'

ערב שבת קודש פרשת כי תשא - שיבסר אדר תש"פ

מג עשיית השבת על-ידי שמירתה

לעשות את השבת | משונית שמירה זו מכל השמירות | המשכת האור האלוקי |
מנוחה ושמחה אור ליהודים | וברכתך בכל אשר תעשה | כגון שבא דבר עבירה
לידו | אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם

מדור הילולא דצדיקיא

ערש"ק כא אדר ב' שנת תשע"ט

מז ההתקשרות אל הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א

צדקת הצדיק עליו תהיה | מסירות נפשו לבטל גזירות רעות | מכף רגל ועד ראש
אין בי מתום | התגבר ביישות דקדושה להושיע את ישראל | חידוש על התנאים
שלא ראו שאלימלך יהיה בעולם | פעל עבורנו צדיקים | לכך ביקש שייטיבו
לצאצאיו | הילד שחשב כי מלך המשיח הגיע | גופו מאיר לכל בני הגולה | אינו
רשאי להיות מיורדי הים | ונפשו קשורה בנפשם | ושירת עם אחיו | החיוב לדעת
מי הם רבותינו | האצילו מן הרוח אשר עליהם | והיו עיניך רואות את מוריך |
עבודת ההתקשרות אל הצדיק | התקשרות על-ידי נתינת כלי אומנות לצדיק

מדור אמונה ובטחון

שיעור קפ"ד

לזכות אליעזר בן פיגא ומשפחתו
פטרון מדור אמונה ובטחון

לע"נ

ר' יעקב שמואל

ב"ר אלתר אהרן

יום ראשון פרשת כי תשא י"ב אדר תשפ"ג

שמחה בכל המצבים מחמת הידיעה שנמצאים בעגלתו של הקב"ה

נובעת מן ההכרה שהקב"ה משגיח עליהם
בהשגחה מופלאה, ודבר זה הרי קיים
תמיד.

הם אינם צריכים לחשוב מתי תבוא
הישועה וכיצד היא תבוא, כי שמחתם
נובעת ממקום אחר לגמרי. בעל הבטחון
מרגיש - "הקב"ה נמצא אתי כאן ומנהל
אותי בהשגחה נפלאה. איני יודע איך
ולמה, איני יודע לאן. אין לי שום מושג.
אל הארץ אשר אראך". עצם הדבר ממלא
אותו שמחה גדולה ותמיד ירנן בלי שום
הפסק.

**חייב אדם לברך על הרעה כשם
שמברך על הטובה**

ומיסוד זה אנו מקבלים הבנה חדשה
במה שידוע לנו שהאדם צריך לשיר שירה
לה' גם בעתות מצוקה, וכדברי התנא (ברכות
ס, ב) חייב אדם לברך על הרעה כשם
שמברך על הטובה, ואמר רבא לא נצרכה

וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו

דוד המלך ע"ה אומר בתהלותיו (ה, יב):
"וישמחו כל חוסי בך לעולם ירננו ותסך
עלינו ויעלצו בך אוהבי שמך". ופירש
המלבי"ם: לעולם ירננו - לא כמו עתה שלא
תהיה רינתם רק אחר הצרה וההצלה ממנו,
רק שירננו תמיד בלי הפסק צרה בינתיים,
רק ותסך עלינו בתמידות, ולא יהיה
שמחתם טבעיית, רק ויעלצו בך, על ידי
שיכירו שהם מושגחים בהשגחה מופלאה
מאתך.

פירוש: מי שאינם בוטחים באמת,
מרננים לה' רק לאחר שהיו בצרה וניצלו
ממנה. מה שאין כן הבוטח האמיתי
שלעולם ירננו, ואף הצרות שבינתיים לא
יעצרום מלומר שירה. וסיבת הדבר, כי
שמחה אחת יש שבה מעולם הטבע. הוא
מצליח, הוא רצה משהו והשיגו, הוא נחל
איזו שהיא הצלחה. אך החוסים בה',
שמחתם אינה טבעית, אלא שמחתם

רש"י, אך מדברי המלבי"ם כאן אנו רואים שיש גם בחינה מסוימת שבה **האדם מודה לה' מחמת עצם זה שהוא זוכה להרגיש שהקב"ה משיח עליו בהשגחה מופלאת** והמציאות הנראית לעין אינה מעניינת אותה. שוש אשיש בה'. זהו זה.

כך ידוע לנו מעוד פסוקים בתהלים שהאדם יכול להיות בשמחה אמיתית רק כשהוא בוטח בה', וכגון **הפסוק** (שם לג, כא) "כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו". מתי ישמח לבנו? כאשר בשם קדשו בטחנו. ואם כן אין שום חילוק בין כל הרוקדים בבית הכנסת. "הוא מצליח, הוא אינו מצליח". לא נכון! לכולם טוב. מה אתה נכנס לפרטים קטנוניים. סוף כל סוף **כל הבוטחים מרגישים שהם זוכים להיות מושגחים בהשגחתו של הקב"ה**.

אל תחקור אחר העתידות

והנה אנו רואים שהקב"ה לימד אותנו בתורתו איך להיות בשמחה באופן זה. **בפסוק** נאמר "תמים תהיה עם ה' אלוך" (פרשת שופטים יח, ג), ופירש **רש"י**: "התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו". אכן מזה אנו לומדים דבר חשוב מאוד אשר פעמים הרבה אנשים טועים בו. אנשים סבורים שלחקור אחר העתידות פירושו רק להיות כעין מכשף שמנסה לנבא את העתיד, אבל כפי שהראשונים מסבירים, מצוה זו כוללת אפילו דברים שאין בהם משום לא תנחשו. **לא משנה מה, התהלך עמו בתמימות ואל תחשוב כלל על העתיד, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו**.

איזהו חכם הרואה את הנולד

אכן יש שטועים בין זה לאיזהו חכם הרואה את הנולד (אבות ב, ט), ולכן צריך

אלא לקבולינהו בשמחה. ועוד שם: אמר רב אחא משום רבי לוי: מאי קרא - חסד ומשפט אשירה לך ה' אזמרה (תהלים קא, א), אם חסד - אשירה, ואם משפט - אשירה. רבי שמואל בר נחמני אמר: מהכא - בה' אהלל דבר בא-להים אהלל דבר (שם נו, יא); בה' אהלל דבר - זו מדה טובה, בא-להים אהלל דבר - זו מדת פורענות. עיי"ש עוד פסוקים לזה. אכן יש שאנו מפרשים בטעם הדבר, **כי על האדם להאמין שהישועה בוא תבוא**, וכמו שפירש **רש"י** על הפסוק (שם יח, ד) "מהולל אקרא ה' ומן אויבי אושע" - "בהילולים אקרא ואתפלל לפניו תמיד, כלומר אף לפני התשועה אני מהללו, לפי שבטוח אני שאושע מאויבי". אך מדברי המלבי"ם אנו רואים, ונחוץ מאוד להדגישו, במיוחד עכשיו כאשר אנו נמצאים בימים שמרבים בהם בשמחה, **שהאדם שר ומודה לה' מפני שהוא מרגיש שהקב"ה מנהל אותו**. אין הוא צריך לחשוב כלל על העתיד. **הוא יכול לשיר ולרקוד מרוב שמחה על המצב כמו שהוא**.

האמת שזה מדויק בלשון התנא "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה", כי מלשון זה משמע שההודאה על הרעה צריכה להיות ממש דוגמת ההודאה על הטובה. כשהאדם תמה איך אפשר להשוות רעה לטובה, טוב הנסתר לטוב הנגלה, הלא זה רק מפני שהוא תולה את שירתו בתוצאה הסופית. הוא נותן הודאה על כל הדברים שיש לו - "יש לי דירה, יש לי נחת..." ואח"כ הוא חושב על הדברים שאין לו ורואה זאת כקושיא עצומה - "ואם תאמר, הרי דברים הרבה שיש שחסרים לי..." ואז הוא מחזק את עצמו עם לומדות - "בסוף יהיה טוב, והאמת שעכשיו כבר טוב, אלא שהוא טוב הנסתר". אבל כפי שאנו לומדים עכשיו פשוטן של דברים, אין האדם נכנס בכלל אל הנושא, ואם אמנם יש גם בחינה כזו כמו שהובא לעיל מפירוש

מהקב"ה וזה מה שימלא אותך שמחה. מה אתה חושב על התוצאה? מדוע אתה עסוק בזה בכלל? כל היום הוא עסוק - לפי ה'חזון איש' התוצאה תהיה כזו ולפי ה'בעל שם טוב' היא תהיה כזו, ומקובל פלוני אמר לי שהתוצאה תהיה באופן כזה, והריני מאמין באמונה שלמה שהיא באמת תהיה כך". מי מבקש ממך לחשוב על התוצאה? הרי אתה עובר על האיסור שלא לחקור אחר העתידות! תפסיק לחשוב על זה. **זכור דבר אחד - שאתה מושגח מהקב"ה וטוב לך. וככל שתוסיף להתבונן בזה, כך תוסיף לרקוד מרוב שמחה.** שוש איש בה'.

כל-כך הרבה טעות, כל-כך הרבה יצר הרע, כל-כך הרבה רע יש במה שהאדם עסוק בתוצאות. הוא משקיע את כל מוחו בענין תוצאה פלונית או ספר פלוני. אסור להיות עסוק בענין זה כלל וכלל. אמת נכון הדבר שזה כל הזמן חוזר אל האדם. הוא חושב מה יהיה, הוא חושב ככה וחושב ככה, ומתחזק שהקב"ה יעזור. אבל **המחשבה שממלאת את האדם בשמחה שפירושו שהיא עושה אותו יהודי כשר, היא המחשבה שהוא מושגח מהקב"ה בהשגחה מופלאה.**

עוז וחדוה במקומו

אצל הקב"ה נאמר (דה"א טז, כז) עוז וחדוה במקומו. יש אצלו שמחה גדולה, וכשצויתה אותנו התורה והלכת בדרכיו, אמרה לנו: **תפסיק לשקוע בעולם הזה ולחקור מה יהיה בעוד חצי שנה או שנה. תפסיק! ובמקום זה תתבונן בכך שאתה מושגח מהקב"ה.** חוץ אם הדבר נוגע לו למעשה לקיים את המוטל עליו, כי אז חלק הוא מעבודת ה' ואינו קשור לענינינו. ולמשל, יש שהאדם מחויב ללכת אל הרופא. אין הוא יכול לומר: "מושגח אני מהקב"ה ומה לי ללכת אל הרופא". כי

תחילה לכל להראות שמדובר בשני דברים שונים שלא קרבו זה אל זה. איזהו חכם הרואה את הנולד פירשו המפרשים את הנולד במעשיו. פשוט מאוד. **לפני שאתה עומד לעשות משהו, תהיה זהיר ותחשוב על התוצאות. התבונן היטב עובר לעשייתך לראות אם כדאי לך לעשותו אם לא.** הרואה את הנולד נקרא חכם מפני שהוא לוקח אחריות על מעשיו. כל זה הוא לגבי העשיות שהאדם בוחר לעשות. מה שאין כן כשהקב"ה מביא מצב לאדם, אזי מי ביקש ממנו להתחיל לרוץ במחשבתו בנסיון לחזות את העתיד - "אוייה! אני כבר רואה מה הולך להיות פה. ה' ירחם! מה אתה חושב, שאני טיפש?! אתה חושב שאיני יודע מה המשמעות?! המשמעות היא שקיבלתי עכשיו חבילה כבדה מאוד. אני מכיר הרבה אנשים שקיבלו את החבילה הזאת וה' ירחם". הוא מוסיף על המצב שהקב"ה זימן לו, חבילה שלמה של דברים כפי שהוא מחשב במוחו שאלה תהיינה התוצאות. "עכשיו השם שלי ייפגם. מילא הצרה עצמה, אבל עכשיו תהיינה לי בושות. עכשיו אפסיד כסף רב ואף אחד לא ירצה לתת בי אמון כי הדבר יתפרסם בחוצות. אני יודע מה הן התוצאות... ה' ירחם!". ואם זה ענין רפואי - "משמעות הדבר שאצטרך להתגלגל בין הרופאים... הילדים, המשפחה..." הוא מחשב את כל התוצאות. למה? כי אינו טיפש ואינו צעיר. הוא כבר ראה דבר או שנים בחיים. הוא יודע בדיוק מה כרוך בצרה הזאת.

דבר זה הוא איסור, והוא אחד מהדברים שמונעים את האדם להיות בשמחה. רש"י אומר לנו: מה אתה עסוק בזה בכלל - "טוב הנגלה, טוב הנסתר..." - מי ביקש ממך לחשוב על העתיד. הלא זה שקר. כל מה שאתה חושב אינו אמת. **אתה צריך לזכור דבר אחד - שאתה מושגח**

לעולם ירננו, וכך תוכל להגיע אל תכליתך. כי אם תהיה עסוק בדברים האחרים ותרצה לדעת מה יהיה בעתיד ותשקיע את עצמך בזה, תהיה השמחה ממך והלאה ולא תוכל להגיע אל תכליתך ואל הצלחתך בזה ובבא.

איש בער ולא יידע

אך האמת שיש עוד כמה טעמים למצות תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶיךָ. הטעם הראשון היה כדי שנהיה בשמחה תמיד. והטעם השני הוא כי אין לו לאדם באמת היכולת לחשוב על העתיד בנוגע לענינים שהקב"ה מנהל את האדם, כך שמדובר בשקר וטפשות וההתעסקות בזה נחשבת כביטול זמן וביטול הכוחות באופן המובהק ביותר.

אכן מאחר שהאדם נוהג לחשב בעשיותיו מה תהיינה תוצאותיהן - "אם אעשה כך, יהיה כך, ואם אעשה כך, יהיה כך" - הוא מתרגל לחשוב כן גם לגבי המציאות שאינה תלויה בבחירתו - "אם ההווה הוא כך, העתיד בוודאי יהיה כך וכך". זה נראה לו כדבר פשוט. וכך הוא לומד לחזות את העתידות - "כל פעם שקורה כך וכך, העתיד נעשה כך וכך". ועוד יש בני אדם שאוהבים להשתמש במהלך זה ואף עושים כסף על זה הם אומרים עתידות - "יהיה כך ויהיה כך". בוודאי אין זו פרנסה כשרה, אבל אנו יכולים להבין אותם מדוע הם עוסקים בזה, כי תמיד יש חמישים אחוז שתחזיתם תתממש.

אבל **אם מתבוננים בדבר, מבינים שכאשר הקב"ה מנהל את הענין, אין שום מהלך לדעת מה יהיה העתיד.** אתה לא יכול לחשוב את העתיד. אין לך דרך לזה. כי **מוחך אינו יכול להשיג את מהלכי הקב"ה.** מהלכי הקב"ה הם מהלכים אחרים. כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום ה' (ישעיה נה, ח). ראייתך היא לא רק ראייה מוגבלת, אלא היא בכלל לא

אדרבה, הוא מושג מהקב"ה ולכן הוא הולך לעשות מה שהקב"ה צוה אותו לעשות. והיינו להתפלל וללכת אל הרופא. אך כל פעם שיש לו מחשבות שמושכות אותו כלפי מטה - "אני רואה כבר... מה יהיה עם שידוך לבני זה... א-ל אחד יודע... לניסים צריך להגיע". הוא אומר זאת במנגינה מלאה עצבות והוא שבור ורצוף - "לניסים צריך להגיע". "אני כבר יודע מה יהיה... הדברים מן הסוג הזה אינם נגמרים בכי טוב..." מי שאל אותך בכלל? מי הרשה לך לחשוב על זה? למה אתה סוחב דאגות שאינן שלך? **האדם בשמחה לא בגלל שיקרה כך ולא בגלל שיקרה כך, כי אם בגלל שהוא יודע כי הקב"ה משיג עליו ומקרבו אליו כדי להביאו לטוב הנצחי.** "הוא מביא אותי עכשיו לטוב הנצחי. מה זה משנה איך נראה הלבוש. ממשיכים ללמוד, ממשיכים לעסוק בגמילות חסדים. איני חושב בכלל על התוצאה. וכל פעם שהמחשבה מתחמקת למוחי, אני מתרץ אותה לא בכך שבוודאי יסתיים הענין באופן שאני רוצה, אלא בכך שבוודאי הקב"ה עושה את הטוב ביותר בשבילי. זה מה שהתורה גילתה לי בפירוש, וזהו אמת לאמיתה ואין לי שום ספק בזה". **זוהי המצוה של תמים תהיה, שכל הזמן יהיה עסוק בהווה ולא יהיה עסוק בסוגיא של טוב הנגלה.**

להיות בשמחה תמיד

הקב"ה צוה אותנו במצות **תמים תהיה כי הוא רוצה שנהיה בשמחה, ולא סתם כדי שנרגיש טוב, אלא מפני שהטוב הנצחי ביותר לאדם הוא שהוא שמח, כי כשהוא שמח, הוא יכול להיות קרוב אל ה', הוא יכול לזכות להשראת השכינה ולהגיע לאן שהוא צריך להגיע.** אמרה התורה: תמים תהיה עם ה' אלוֹקֶיךָ וכך תוכל להיות בשמחה. תהיה מאלה החוסים בה' כי

שאנחנו יהודים. פעם נפלה פצצה מחוץ לבונקר ומן ההדף נפל אבי על המדרגות ואיבד את הכרתו. מיד השכיבוהו על המיטה ועזרו לו לחזור להכרתו. משחזר להכרתו, קירבני אליו ואמר לי: מרגיש אני שקיצי קרב, מבקש אני להשאיר לך צוואה. ראה נא! אמך נמצאת במחנות וכפי הנראה לא תזכה עוד לראותה. אולם זכור תמיד שהקב"ה הוא אבי יתומים והוא ידאג לך לכל מחסורך. תראה לשמור על אחיך הקטנים ולהישען תמיד על ה'.

מה' יצא הדבר ואבי נשאר לחיות שנים הרבה עד שנת תשנ"ט, ואף אמי ניצלה מן המחנות וחזרנו ונפגשנו כולנו, כל בני המשפחה אשר יצא מהם דור שלם של תלמידי חכמים מופלגים. נתקיים בנו הפסוק (תהלים לב, י) "הבוטח בה' חסד יסובבנו" פשוטו כמשמעו.

ממשיך רבי עזריאל ומספר: עמדתי בשבע ברכות שערכתי לבתי הצעירה בפרשת שופטים ונשאתי דברים על הפסוק "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" ועל פירוש רש"י "אל תחקור אחר העתידות". חשבתי אז לעצמי שיש פירוש פשוט לדבר - הרי אין לנו כלים להכיל את העתיד ואם כן מה תועיל לנו התאמצותנו לגלות את העתיד, אך לשווא תהיה עמלנו. פניתי אז לאבי שישב בשולחן המזרח ודיברתי אליו: הזוכר אתה אבי מה שאמרת לי לפני חמישים שנה בבונקר בבודפשט? תאר לעצמך אילו הייתי יודע אז עתידות והייתי אומר לך - למה תדבר כן אבי? רואה אני שתיוותר בחיים ותחזור ותפגוש את אמי ואת כל בני המשפחה ותרווה מהם נחת דקדושה וכעבור חמישים שנה תשתתף בשמחת שבע ברכות לבתי הצעירה במאנסי, וכי היית מאמין לי?! אמר לי אבי היושב בשולחן המזרח: לא, לא הייתי מאמין לך. חזרתי ושאלתי אותו: לכל הפחות היית

בכיוון הנכון. המוח שלך הותאם לכך שתוכל לדעת איך להתנהג ואיזה עשיות תעשה על פי הכלל של איזהו חכם הרואה את הנולד. אכן כן, בטרם כל מעשה שאתה עושה, התבונן היטב לראות אם יש בזה משום פזיזות אם לאו. אבל המוח שלך לא הותאם לכך שתוכל להבין את מהלכי הבורא. בהם אין לך אפילו קצה חוט. אפילו ממרחק של מטר אחד אינך יכול לראות. ואם כן על איזה עתיד אתה מדבר בכלל? איזה תוקף יש בכלל לחשיבתך על העתיד? ולכן אתה נקרא בלשון רש"י חוקר אחר העתידות. לא חושב, אלא חוקר. כי אתה מתעסק בדבר שאין לו עיקר (כעין המושג ההלכתי ריח שאין לו עיקר). אתה מדמיין שטותים והבלים. זהו אם כן הטעם השני למצות תמים תהיה עם ה' אלוקיך. ביטול זמן הוא, ביטול תורה הוא. תפסיקי! עליך פשוט להמשיך לזרום עם החיים ותו לא.

ולא תאמין בחיך - מעשה מפי הרב טויבער

הגה"צ רבי עזריאל טויבער זצ"ל מספר בספרו "פרקי מחשבה" את מה שהניא אותו לעסוק בענייני אמונה וביטחון: אמי ע"ה הולידה כמה בנים בתוך שנות הזעם כאשר נראה היה שכל העולם עומד להיחרב. היו שואלים אותה: מדוע תעשי כזאת להביא ילדים לעולם והרי סכנה גדולה תרחף עליהם ומי יודע עם ייוותרו בחיים? אף היא השיבה: אני עושה את שלי והקב"ה יעשה את שלו ובהדי כבשי דרחמנא למה לי.

זכרני בתקופה אחת בהייתי בן שש שנים בלבד, היינו מוסתרים בבונקר בבודפשט מחופשים לגוים, ואבי היה מחזק אותי תדיר באמונה וביטחון ומדבר עמי על שבת ותפילין ומתפלל עמי מתחת לשמיכה כדי שלא ייודע לגויים הדרים עמנו בבונקר

איני בא לומר שכך יהיה תמיד בהכרח, עד שיבוא אדם וישאל למה אצל פלוני זה לא קרה. אני בא רק להוכיח שאין לנו שום מושג במהלכי הקב"ה. אני אומר לכם. דיברתי עם זה שהראה לי את הדו"ח, והוא החולה (חולה והבריא) בעצמו. הוא אמר לי שהרופאים לא העלו בדעתם כלל וכלל שדבר כזה יכול לקרות.

אין יונקים את השמחה מן העתיד

ובכן, זה שהקב"ה משנה את המהלכים, הוא דבר שקורה כל יום לכל אחד. אומר הקב"ה: אל תחקור דבר שאתה מאה אחוז טועה בו. אנשים אומרים ככה: "הרופאים מצאו... ה' ירחם! ועכשיו יש רק שני צדדים, או יקרה ה' ירחם, או יקרה נס". אכן אם האדם אומר: "אני עומד עם שתי רגליים על הקרקע ואני מכיר במציאות. אני בוטח בה', אבל הוא עצמו הראה לי שזוהי המציאות וזה מה שהולך לקרות. מה לי להתלונן על כך?". אם הוא אומר כך ושוקע בזה, אינו צודק, וכמו כן אם הוא אומר: "אני בטוח שהכל ייעלם כלא היה כי אנו עושים סגולה פלונית", אינו צודק. בשני המקרים אינו צודק. האדם מחויב, אם כי הדבר קשה מאוד, לומר לעצמו: "איני יודע, אין לי מושג. אני עובד את ה' מתוך ידיעה שהוא משיג עלי". והוא צריך להצליח להתמלא מזה שמחה גדולה. "הקב"ה בוודאי מטיב עמי באחריתי. מאה אחוז. איך ייראה העתיד? איני יודע".

בני אדם רגילים לינוק את שמחתם מהעתיד. מי שמדומיין שמחר הוא הולך להיות עשיר גדול, שרוי בשמחה. מי שמדומיין שמחר הולכים לפטר אותו מעבודתו, שרוי בעצבות. תפסיק לינוק מן העתיד. אתה קולט שאתה יונק מדמיון, מתמונה שהסטרא אחרא יצר אותה? אל תינוק משם. תינוק מזה שאתה נמצא תחת

מקבל מזה חיזוק? ואבי אמר: לא, גם חיזוק לא הייתי מקבל מזה, כי לפי המצב שהיינו שרויים בו אז, הלב לא היה יכול להכיל מצב אחר.

הוכחתי מכל זה שבשעה שהאדם שרוי במצב של קושי, גם אם יאמרו לו שלעתיד ישנתה מצבו, לא יוכל לבו להכיל זאת, וזהו שאמר רש"י: אין לך לחקור אחר העתידות כי ממילא לא יועיל לך כלום. ע"כ דברי הרב טויבער.

הרופאים דומים למגידי עתידות למיניהם

הנה כי כן, מי שמשקיע את מוחו ולבו בחקר העתידות, מבזבז זמן וכוח, והרי הוא כעוסק בדברים בטלים ממש. וכן הוא הדבר לגבי תחזיתם של הרופאים. פעמים הרבה יש שהרופא אומר שלפי הנראה לו יש סיכוי גדול שיהיו בעיות. הלא מציאות היא שבסוגיות רבות הם טועים בחמישים אחוז ויותר. ממש לא דובים ולא יער. פעם כן, פעם לא. ממש כמו מגידי העתידות. אנשים מבזבזים שנים רבות מחייהם עם דאגה וביטול זמן, ובסוף מתגלה להם שהכל עורבא פרח. האדם הוא אכן מצווה להתפלל, אבל הוא מוכרח לדעת שזוהי המציאות.

היום בבוקר הראוני דו"ח מבית החולים הדסה. מדובר ביהודי שמצאו בגופו את המחלה הידועה לפני שנה והרופאים כבר אז לא נתנו לו תקווה. אך יהודי כמו יהודי, התחזק באמונה ובטחון. עברו עליו יום ועוד יום, ימים הצטרפו לשבועות, שבועות לחדשים, וכעבור שנה, הוציאו עליו את הדו"ח הזה. קראתי את הדו"ח ובו תמונות, והנה אני רואה דף אחרי דף, איך הגידול הולך וקטן הולך ומצטמק, מצטמק ויפה לו, ובסיכום הדו"ח כתוב שהמחלה נעלמה כלא היתה ואין להם שום הסבר איך.

העולם הזה הוא שכל אימת שאתה רואה איזה דבר הולך עם הראש כלפי מטה, **עליך לדעת שהקב"ה בורא חושך כדי שיוכל להצמיח משם ישועה.**

החיות באה דווקא מן ההעדר

בספר **"עירין קדישין"** (פורים) מתורת הרה"ק **מרז"ן זיע"א** הוא אומר כך: מבואר בספרי **הרמב"ם** שפעם היתה תקופה עם מקרים קשים בעולם. הגיע מלאך מליץ אחד וביקש להיות הממונה להביא שפע לעולם. הקב"ה נתן לו רשות והמלאך התחיל להביא שפע לעולם. היתה שנה זו שנה גשומה, שנה שהארץ הוציאה תבואה מיוחדת שיבולים גדולים וגסים. אפו האנשים ככרות לחם מאותה תבואה, והנה התפוררו לפירורים קטנים. כל הכרות שאפו מאותה תבואה, לא החזיקו את עצמם, אלא התפוררו. חלשה דעתו של המלאך. שאל מהקב"ה לפשר הדבר. השיב לו הקב"ה: סיבת הדבר, כי כשאני מביא את השפע לעולם, לפני שהגרעינים מתחילים להצמיח, הם נרקבים, וזה מה שנותן בתבואה הצומחת מהם רוח כדי שיוכלו לעשות ממנה ככרות לחם טובות ומשביעות המחיות את האדם. אך אתה רצית שהשפע יגיע בלי שום העדר תחילה, ולכן לא קיבלה התבואה אותו כח מיוחד שהיא יכולה לקבל רק על-ידי ההעדר, ולכן היא נראית כך. היא נראית טובה, היא מבריקה, היא נוצצת. אך כשמגיע למעשה, אינה יכולה להשביע וליתן חיים לאדם.

יש בזה עומק נפלא. הקב"ה מצמיח ישועה. מה הפירוש? הפירוש הוא שהקב"ה ברא גבורות. אתה גיבור לעולם ה'. **הקב"ה ברא העדר.** הוא ברא נופלים וחולים ואסירים, וכן ברא מתים. אכן כן, הקב"ה ברא מיתה. הוא ברא חטא. הוא ברא את כל אלה, כי **כשאלה נעשים, מגיע כח רוחני**

כנפיו של הקב"ה. עצום את עיניך ואמור לעצמך: **"אני מושגח עכשיו מהקב"ה והוא מוביל אותי למקום יותר טוב".** **בוודאי מדובר בנסיון, בוודאי צריך לעבוד כדי להגיע לזה, כי אין זה בא מאלי, אך הבה נקיים את התורה.** התורה היא זו שאומרת תמים תהיה עם ה' אלוקיך. וזה מה שרש"י אומר: תהיה מאותם אנשים שמקיימים בה' אהלל דבר באלוקים אהלל דבר. תבין שאינך שואב את ההילול שלך מדמיון העתיד. זכור שמחשבות האדם אין להן שום תוקף, ה' יודע מחשבות אדם כי המה הבל. אמור לעצמך: אני לא יונק את שמחתי מן העתיד. **אני שואב אותה אך ורק מן האמונה בהבטחתו של הקב"ה שיוביל אותי למקום יותר טוב.** **בגלל זה אני שר שירה וזה מה שנותן לי חיות.**

ונאמן אתה להחיות מתים

בדרוש להרבי ר' יהונתן אייבשיץ זיע"א (א' אלול) הוא עובר על פירוש כל ברכות שמונה עשרה, והנה בברכת אתה גיבור, הוא כותב על ונאמן אתה להחיות מתים שהיא הבטחה לא רק שבבוא העת יוריד טללי תחיה על שוכני עפר, אלא גם שיפיח חיות חדשה במתהלכים בין החיים, וזה כולל שייסומן נופלים וירפא חולים ויתיר אסורים, כי כולם הפחת חיות הם. מעתה יאמר האדם: **"הבטחה יש לי שהקב"ה מטיב כל הזמן עם האדם ומביא לו חיות"**. מהו העומק של תחיית המתים? העומק הוא שהכל יחזור לחיות. כל הענינים של העדר, יקבלו בחזרה את חיותם. ואותה חיות היא חיות יותר חזקה משל עכשיו. הקב"ה אומר כך: אני עושה חולים, אני עושה אסירים, אני עושה נופלים, וכל כך למה? כי כך תתגלה מידותיי להיות רופא חולים, מתיר אסורים, סומך נופלים, אשר הללו תולדות הן של תחיית המתים. **הקב"ה הבטיח שהכל הולך לתחיית המתים.** המהלך של

האדם אינו אוהב שדברים תופסים אותו בהפתעה מבלי שיידע מראש. הוא רואה בזה השפלה. "פלוני התארס? ידעתי מראש. נמלכו בדעתי וידעתי שהשידוך הולך להיסגר". וכשיש לו כשלוך עצמי, הוא ג"כ רוצה לדעת - "ידעתי שיש אפשרות שזה יקרה. לקחתי זאת בחשבון". אין האדם אוהב לומר: "איני יודע כלום מה יהיה בעתיד". הוא רוצה דווקא לומר משהו בענין העתיד, כדי להראות שהוא מעט שולט על המצב.

אפשר לראות בחוש את הטיפשות שבדבר. קחו לדוגמא את חוזי תנודות הדולרים. כל יום שני קם לו אחד שקורא לעצמו מומחה ומודיע: "במשך שלושת החודשים הבאים הדולר רק יעלה ויעלה". אף פעם אינם מצליחים לנבא. תמיד נהיה הפוך ממה שהם אומרים. אפשר לשמוע את ה'מומחה' אומר: "אם זה ממשיך בכיוון הזה ושום דבר אינו משתנה, הדולר ימשיך לרדת מטה מטה ובסוף זה יגיע ל-2.08. אף פעם הם לא מצליחים. זה לא קשור אליך. אף אחד לא שאל אותך. לא! הוא דווקא רוצה לומר. הרי אין לך מה לומר! אבל הוא חייב. **הוא חייב להראות שיש לו איזה קצה חוט על העתיד.**

בתקופת הקורונה היו כל מיני חכמים מחוכמים שהתריעו והזהירו והודיעו מעל כל במה שהעולם הולך לקראת... כל מיני דמיונות. את הכל הם אמרו חוץ מהאמת. **האדם ירא להוציא את המילים הפשוטות כל-כך מפיו: "איני יודע.** אפילו מי שמרגיש שבסוף יצטרך לומר איני יודע, הוא מאריך בדברים כדי ליצור את הרושם שהוא יודע, ובסוף, כשאתה לוקח את כל תערובת המילים שלו ובוחן אותם, אתה רואה שהוא בעצם אמר דבר אחד - איני יודע. **זוהי קליפת כוחי ועוצם ידי. הוא לא רוצה להיות במצב שבו הוא לא שולט כלל.**

עליון כשאח"כ צומחת ישועה. בתחית המתים החיות באה ממקום מוסתר, כי עולם הטבע אינו מבין איך היא באה. וחיות זו, הלא היא תכלית הבריאה, כלומר, תכלית החושך והעדר.

ובכן, האדם כשהוא רואה העדר, כשהוא רואה חורבן בית המקדש, הוא מחייך כמו רבי עקיבא בשעתו. כשהוא רואה שועלים מהלכים בו, הוא מבין שההעדר מביא דבר יותר טוב. זה מה שהוא רואה. כי הוא יודע שבלי ההעדר, לא היה יכול להיות שלום. שלום נעשה רק כשיש אור וחושך. רק כשיש שמים וארץ, אפשר לחבר ביניהם. אלמלא היו שמים וארץ, לא היה אפשר לעשות שלום. עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו. הארץ מוכרח להיות. ארץ פירושה חושך והעדר.

זוהי הבטחתו של הקב"ה הכתובה בתורה. **האדם מבין באופן כללי שהקב"ה מוביל לאיזה מקום.** אינני יודע איפה אני בתמונה, אינני חושב על הצורות, **אני רק יודע שהמהלך הוא מהלך שמוביל לטוב.** ובכן, אם מה הוא כל-כך שמח? לא מפני שהוא יודע שתוך זמן קצר יוכל לאכול הטובה. **הוא שמח כי הוא אוהב להיות על השביל הזה.** "אני אוהב לנסוע בדרך הזו, כי אני בעגלתו של הקב"ה. הקב"ה העלה אותי על עגלתו והוא זה שמסיע אותי".

שליטתם של מאבדי השליטה

כעת נבוא אל הטעם השלישי למצות תמים תהיה עם ה' אלוךך. **כל פעם שהאדם מתבונן בצורת העתיד, פירושו של דבר שהוא רוצה לשלוט על המצב.** יש בזה שיריים של שליטה על המצב. יש בני אדם שרוצים לשלוט על המצב ולו כדי שיוכלו לומר אח"כ: "ידעתי שכך יהיה. שיערתי לעצמי. אל תחשבו שהפתעתם אותי. כבר ידעתי מראש". שיריים הוא של שליטה.

איך יוכל לחשב את העתיד. כל החישובים שהוא עושה, הרי נעשים עם הכלים של עכשיו ובעוד זמן מועט יפוג תוקכם של אותם כלים, ומעתה מה יש לו לחשב חשבונות.

נאמר בסגנון זה: היצר הרע יש לו דרך מעניינת לגרום לבני אדם לאבד תורה ותפילה. הוא גורם לאדם לחשב בשעת התפילה מתי ילך ללמוד ובשעת הלימוד מתי יעסוק במצוות ומעשים טובים. שתמיד יחשוב על דברים טובים ולא על מה שהוא עושה עכשיו. אל תתפלל עכשיו. תהיה עסוק במחשבה על לימוד דפי גמרא. כשאתה לומד, תעשה חשבונות איזו מסכתא אתה רוצה להתחיל מחר. תרשום את החשבונות על הדף, תעשה מזה עסק שלם, העיקר שלא תלמד. אף כאן, היצר הרע אומר לאדם: "תחשוב על העתיד", ודבר אחד הוא בוודאי מרוויח, שבזמן שהוא חושב על העתיד, אינו חוזר בתשובה ואינו מתדבק בה, שהרי הוא עסוק בדבר אחר. הכל רווח. מה יהיה עם העתיד, זה כבר חשבון אחר. ובכן, תפסיק. תשמח עם השי"ת.

אין אדם מופקע מאמירת נשמת

אין אף אחד שמופקע מלרקוד בימים קדושים כדוגמת ימי הפורים, כמו שאף אחד אינו מופקע מלומר נשמת כל חי. בשום סידור לא נוספה כוכבית קטנה בתחילת נשמת המפנה את עיני המתפלל לתחתית הדף ובה רשום: "תפילה זו יאמרו רק אנשים בריאים שפרנסתם מצויה בביתם. אך בבית האבל ובבית החולה ובבית של מחוסר פרנסה, מדלגין ומתחילין שוכן עד". מדוע באמת אין כתוב כך. לכאורה מדובר בקושיא חזקה, שהרי כתוב שם ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו, ומחלאים רבים ונאמנים דיילתנו, עד הנה עזרונו רחמיך. אך

אין האדם בעל הבית

הכלל הוא שכאשר האדם נמצא תחת שליטת עצמו, הוא שרוי בעצבות. וכשהאדם נמצא תחת שליטת הבורא, הוא שרוי בשמחה. וכאמור, הוא אינו מחזק את עצמו לאמור שבוודאי יהיה טוב, אלא הוא מחזק את עצמו באמרו: "איני בעל הבית כאן. איני שולט לא עלי ולא על משפחתי ולא על פרנסתי ולא על דירתי ולא על שום דבר... איני יודע, אין לי שום מושג. איני בעל הבית אפילו על גופי". כך היא הדרך הנכונה שהיהודי צריך להיות בה. לא להיות בעל הבית כלל. הנוסחאות שנשמעות לפני כל יו"ט - "אם תעשה כך וכך, אם תתן צדקה לארגון זה וזה, אם תקפוצ קדוש, אזי מובטח לך..." - אינן נוסחאות המתאימות ליהודי. מובטח הוא רק מה שהקב"ה הבטיח לי. הקב"ה הבטיח שהנותן צדקה מקבל ברכה, כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך. ידעתי זאת לפני שתלית את המודעה שלך ועוד לפני שנתתי לארגון שלך כבר הייתי מובטח שהקב"ה יעזור לי. הבנת?! ממה נפשך, אם אתה רוצה להודיע לי מה שכתוב בפסוק, כבר ידעתי מקודם, ואם אתה רוצה לחדש לי מה שאין כתוב בפסוק, איני מאמין לך. להאמין אני מאמין להקב"ה, לא לך. זה שהאדם מכניס את עצמו למציאות שאין לו שום שליטה על חייו, זהו הדרך הנכונה להיות בשמחה תמיד. הוא לא רוצה לשלוט בשום אופן.

הכלים עשויים להשתנות

ועוד טעם יש, כי הנה ידוע שהקב"ה מתנהג עם האדם כפי שהוא מתנהג עם הקב"ה. נמצא שהגם שיצויר שהאדם יכול לדעת עתידות, הרי מציאותו הולכת להשתנות לגמרי, שהרי הוא מתחזק בכל עת וחוזר בתשובה ומקיים מצוות, ואם כן

פלא. הקדושת לוי' שאל: מה החילוק אצל הקב"ה בין שמן שדולק לחומץ שדולק? הרי אין לו שום קושי לצוות לחומת שידלוק בדיוק כמו לשמן. מדוע אם כן עושים עסק גדול מהניסים? והשיב **שהעסק שעושים מהניסים הוא רק מפני ששם יש לו לאדם את היכולת לראות עד כמה הקב"ה אוהב אותו.** הוא מודה יותר על הנס מפני ששם נתגלתה לו האהבה שהקב"ה אוהב אותו. הוא משתמש עם הנס כסימן - "מה? הקב"ה הפך את הכל רק למענייני?". ובכן, **על מה הוא מודה ושר? על האהבה שהקב"ה אוהב אותו.** "הוא הפך את העולם בשבילי". **זה מה שמביא אותו לידי התפעלות והתרגשות.**

נמצא שהגם שאנו רואים בהרבה מקומות שאנו מודים לה' על פרטים. האדם מודה לה' שיש לו כסף ושהוא בריא ושיש לו משפחה ודירה, ויותר מזה יש בספרים שיפרט את כל האברים שהוא בריא בהם. רק כלים הם שיוכל לראות שהקב"ה אוהב אותו, אבל **עכשיו שהוא רואה שהקב"ה אוהב אותו, אין ההודאה שלו בנויה על כך ששיניו בריאות, אלא על כך שהקב"ה אוהב אותו.** וככל שיבין זאת האדם, יפסיקו הדברים שאין לו להיות סתירה לזה. אדרבה, **הוא יראה איך הקב"ה מדבר אתו דרכם ויאמין שהקב"ה מקרבנו אליו בכל עת בין עם מה שיש לו ובין עם מה שאין לו.**

העצבון - מכה שאינה גזירת שמים

הנה בספר אדרת אליהו לה'בן איש חי זצ"ל (פרשת ויקהל) מדבר באריכות בענין העצבות, ומבאר שם ענין נפלא. כשהאדם שרוי במצב מסוים, יש שני דברים. יש את המציאות הנראית לעין ויש את התוצאה שבנפשו, כלומר זה שהוא עצב ומלא דאגה. כותב **ה'בן איש חי** בלשונו: "דע לך ידידי

התשובה היא **ששבחו של הקב"ה אינו תלוי כלל במצבך.** טעות היא מעיקרה. **הוא תלוי אך ורק בזה שבכל רגע שאתה נושם, הקב"ה מובילך למקום של הזדככות כדי להגיע לטוב הנצחי.** ולכן אף אחד אינו מופקע מזה. הקב"ה הוציאך ממצרים והוא מפרנסך ומכלכל אותך. הוא עושה לך כל צרכיך כמו שאנו מברכים שעשה לי כל צרכי.

הלא תראה שיש מהפוסקים שסוברים שאין לברך שעשה לי כל צרכי ביום כיפור ותשעה באב שאסור בנעילת הסנדל ודעתם מובאת בסידורים מסוגרת בסוגריים. הא לך שאם יש מי שאינו צריך לומר איזה דבר מהסידור, מודיעים לו. מדוע אם כן לא הודיעו כן לגבי נשמת ולגבי עוד תפילות של הודאה? התשובה היא שבהן אין שום יוצא מן הכלל. **ההודאה אינה תלויה כלל במצבו.** זהו חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. כשם פירושו שאין שום חילוק ביניהם, כי מדוע אתה תולה בכלל את ההודאה במצבך הנראה לעין? הוא נכנס לחנות נעליים ומבקש נעליים מסוימות שהוא אוהב, אם ישנן אותן נעליים, הוא מברך שעשה לי כל צרכי אשר לפי אחת הדעות היא עולה על המנעלים, ואם לאו - אינו מברך. מי אמר לך שברכה זו תלויה בסוג הנעליים שאתה מוצא בחנות? זה תלוי אך ורק במציאות שהקב"ה הבטיחנו לתחיית המתים ולכל המסתעף, דהיינו סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים. **הקב"ה הבטיח לי שייטיב לי באחריתי, ועל זה בלבד בנויה שמחתי.** ולכן אמר רבא שצריך לקבל את היסורים בשמחה. טעות היא זו שהאדם בונה את שמחתו רק על מה שיש לו, כי אז אם אין לו, הוא נמצא בנסיון קשה.

כלים להכרת האהבה

ועכשיו מובנים היטב דברי הקדושת **לוי'** (פרשת בשלח) על נורא תהלות עושה

כידוע שדבר חמור הוא מאוד לחבול בעצמו, וכבר למדנו מדברי החובת הלכות בשער הבטחון שכאשר האדם מכניס את עצמו לסכנה, יש עליו תביעה מן השמים ויתכן שבעבור זה עצמו יינזק. אף כאן, יתבעו את האדם על עצבותו שגורמת נזק רב לגופו ולנפשו. הרי לא גזרו עליו שתהיה לו מכה זו, מכת העצבון. שואל האדם: מה פירושו? הרי פקדה אותי מחלה קשה! משיבים לו: אבל עם שמחה היית יכול להקל מעט ולהאריך את ימיך. זה באמת לא קל. זה בוודאי דורש יגיעה רבה. אבל המהלך שהבאנו מהרב המלבי"ם הוא מהלך נפלא, כי אין השמחה תלויה כלל בעתידו. הוא חושב רק - "הקב"ה עכשיו מטיב עמי ונמצא באמצע קיום הבטחתו".

הגלות היא הכנה לגאולה

לסיום, פעמים הרבה אנשים חושבים: אריכות הגלות היא מין גזירה ועדיין לא הגיע זמן הישועה. "אבל התפללתי כל-כך הרבה..." עדיין לא הגיע הזמן. עד שמגיע רגע הישועה ומבינים שזהו הזמן. אנו רגילים לזה, כי מדובר בסגנון אמיתי בעצם. אך בעומק, הגלות היא הכנה אחת גדולה לגאולה. הזמן כבר הגיע. הקב"ה כבר עוסק בבניית הגאולה. וכן איתא במדרש (פרשת וישב): שבטים היו עסוקים במכירתו של יוסף. ויוסף היה עסוק בשקו ותעניתו וכו' והקב"ה היה עוסק ובורא אורו של משיח. הקב"ה מביא גואל כבר עכשיו. הוא מסבב את הסיבות להכנת הגאולה לאדם. פעמים הרבה רואה האדם איך לפני עשרים שנה הקב"ה סיבב שפלוני יילד בן כדי להכין לו שידוך לבתו. אז הוא רואה זאת בחוש. אף הגאולה השלמה התחילה ברגע שהתחילה הגלות. בני ישראל גורשו מארצם, נכון. עכשיו מתחיל מצב חדש שסופו יהיה גאולה. אמנם יש שעל ידי

כי מדת העצבון מלבד צער הנפש, הנה גם היא צער הגוף מאוד ומזקת לגוף הרבה וכמה חולאים רבים יימשכו ממנה בר מן. והנה מכה זו של העצבון היא מעשה ידי אדם, והכוונה דהיינו שכל מכה שתבוא על האדם ודאי היא גזירה מן השמים שאין אדם נוקף אצבעו מלמטה אל אם כן מכריזין עליו מלמעלה, ואם כן הכל גזור מן השמים. אבל העצבון שיהיה לאדם, זה האדם הוא שהביאו בידו על עצמו, ומן השמים לא גזרו עליו שיהיה לו מכה זו". אכן כן מדובר במכה חדשה, מדובר במחלה שיש לה תוצאות קשות מאוד. היא מחליאה את הלב ועוד אברים רבים בגוף, והאדם הוא זה שמביא את המחלה על עצמו.

ה'בן איש חי' מוכיח שהעצבון אינו גזירת שמים: יען כי העצבון הוא דבר מגונה ושנאוי לפני הקב"ה, והאדם אפילו על עוונותיו אין ראוי להיות נעצב הרבה, ואם מן השמים יגזרו על האדם יסורין, הנה הקב"ה רוצה [שלא יוסיף מכה על מכתו, אלא] שיקבל את היסורין בשמחה ובטוב לבב, ואם כן איך שייך שמן השמים יגזרו עליו עצבון מאחר שצריך להיות מקבל גם יסוריו בשמחה.

ועוד הוא מוסיף שם: עיקר העצבון שיהיה לאדם, על פי הרוב יבוא מחסרון אמונה, שאם היה לו אמונה והבטחה בהשי"ת כראוי וכמצטרך, ודאי לא יבוא לידי עצבון, ואם כן איך שייך שתהיה מדת העצבון גזירה מן השמים, ואם כן מוכרח לומר שזו המכה הקשה היא מעשה ידי אדם, כלומר הוא עצמו הפועל ומביא עליו מכה זו, ונפקא מינה שלזה צריך התעוררות ממנו לשים הבטחתו בהשי"ת ויעורר לבו בשמחה וגילה.

ה'בן איש חי' מלמדנו שהאדם צריך להסתכל על זה כאיסור להזיק לעצמו,

להמתין כמה שנים. ככה זה הולך. אי אפשר לצאת מהפרשייה תוך יום. בעוד כמה שנים תבוא הישועה". הוא מסתכל על זה כאילו הוא הולך להיות נזוף ארבעים שנה ורק לאחר מכן תבוא הגאולה. לא, לא, לא, הגאולה מתחילה מהרגע הראשון. אפילו במצרים, בני ישראל התחילו להעלות ניצוצות מהרגע הראשון, וכיון שגמרו, באה גאולתם.

וכשהאדם יודע שהוא בדרך, ממילא הוא יכול לשמוח. אכן לפעמים העבירה נמצאת על הדרך, וכמו שהיה בימי מרדכי ואסתר. החטא הביא אור כזה שלא יתבטל לעולם אף לא לאחר בימות המשיח. החטא שהיה לו לאדם וההכנה שקיבל לאחר החטא. הכל הוא חלק מההכנה לגאולה. אני בדרך. כל עוד אני יודע שאני עם הקב"ה ואותו אני מחפש ועובד, אני יכול להיות מאושר ושמח מזה שאני נמצא על עגלתו, וכיון שאני על עגלתו, הבטחה יש לי שהוא מביא אותי לתחיית המתים, ואם כן לעולם ירננו.

העבירות מאריכים את הגלות, אבל שוב הקב"ה פועל להביא את הגאולה. **כך שאין רגע אחד שבו אין הקב"ה יושב ובורא גאולת האדם.**

האדם מרגיש בשעה שהוא מתפלל: "אני מתפלל, אבל עדיין לא הגיע הזמן... שמע נא! בעתה אחישה". דע לך שתפילותיך ומחשבות הבטחון שלך מביאות כל הזמן גאולה. **כשיידע האדם איך לנצל מצבים של גלות, לחשוב את המחשבות הנכונות, להתבונן בדברים הנכונים, ולעורר אצלו נקודות פנימיות של הישענות על ה' בלי שום לבוש, יגלה בסוף איך הקב"ה ריפא אותו מהרגע הראשון.** הקב"ה נוטל אותו ומעבירו במצב זה כדי שממנו יבוא למצב אחר, כי הוא צריך להגיע למצב השלישי. נמצא שמהרגע הראשון הקב"ה הכין אותו להגיע לאן שהוא צריך להגיע. הרי כל העולם הזה הוא רק הכנה. נמצא שכל הזמן האדם נמצא באמצע להגיע. אני באמצע הדרך. זה לא שעכשיו אני נמצא בהמתנה. "התעוררה איזו פרשייה? טוב, עכשיו נצטרך

יום רביעי פרשת תצוה ח' אדר תשפ"ג

גילוי מדת רחמנותו של הקב"ה לעזור גם לאחר החטא*

רחמנות גדולה בהרבה. מגיע הנברא וחוטא. הוא מורד בבוראו. ומה הקב"ה עושה? הוא ממשיך להתנהג עמו במדת הרחמנות.

ובמכתב מאליהו (ח"ב עמ' 85) כתב: ועל בחינה זו נאמר ה' ה' אני הוא קודם שיחטא האדם ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה, היינו שבחינה מיוחדת של חסד נודעת למי שכבר חטא אם עשה תשובה, שמתקרב אליו השי"ת ומשפיע עליו חסדיו כאילו לא חטא כלל, ולכן נקרא על בחינה זאת שם מיוחד של חסד, כי היא דרגה מיוחדת בגילוי חסדיו הנשגבים.

אכן כשהאדם נותן לאור של מגילת אסתר להיכנס בו, ראשית כל הוא לומד להכיר את מדת רחמנותו של הקב"ה כלפיו, ועוד הוא מבין איך הוא צריך להתנהג עם חבריו גם לאחר שעשה לו עוול. זהו הרי הסיפור של מגילת אסתר בפרק הראשון. היו להם עבירות חמורות ביותר, אם עבודה זרה, אם גילוי עריות, כדאיטא בגמרא (מגילה יב, א)¹. ממש מרידה במלכות שמים. וכבר הבאנו מדברי ה'חזתם סופר' שמזה מתגלה גודל הנס שבעוד בני ישראל מורדים, הקב"ה מכין להם הנס כאשר הוא מסבב את הריגתו ושתי, וזה מפני שהקב"ה יודע את העתיד שיחזור בתשובה, כי אחרית וראשית שלו, ולכן הוא מעמיד להם סייעתא שיוכלו לחזור

אחרי ה' אלוקיכם תלכו

ידוע שרצון הקב"ה שכאשר לומדים את תורתו, נלמד ממנו את מדותיו יתברך. אין לנו שום השגה בעצמותו של הקב"ה, אבל הקב"ה מגלה לנו בתורתו את מדותיו ומצוה אותנו "ללכת בכל דרכיו" (עקב יא, כב), מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון אף אתה חנון (ספרי שם). ובירושלמי (פאה פ"א ה"א)² זה נלמד מהפסוק זה א-לי ואנוהו. אחת מהדרכים להנאות את הקב"ה היא על-ידי שמשתדלים להתנהג במדותיו.

והנה מאחר שאסתר כתבה את המגילה, נעשית המגילה חלק מהתורה, ומאז אין מדובר בסיפור דברים בעלמא, אלא מדובר בתורה אור שממנה אפשר ללמוד דרכיו של הקב"ה. אכן מהאי טעמא ביקשה אסתר רשות לכתוב את המגילה, כי ידעה שממנה אפשר ללמוד לדורות איך הקב"ה מתנהג.

אני הוא לאחר שיחטא האדם

ובכן אחת ממדותיו של הקב"ה היא לרחם על האדם גם לאחר שחטא, כמו שאמרנו חז"ל (ר"ה יז, ב) על הפסוק ה' ה' א-ל רחום וחנון. אני הוא קודם שיחטא האדם, ואני הוא לאחר שיחטא. הוי אומר: מדה אחת יש לו להקב"ה שבה הוא מרחם על בריותיו, כמו שאומרים ברוך מרחם על הבריות. ועוד מדה יש לו וזו מבטאת

א. שיעור זה נמסר לפני פורים אמנם התוכן ויסודות שנמסרו בו נוגעים לחיי היום יום בכל השנה כולה.

ב. וכו' במכילתא בשלח מסכתא דשירה פרשה ג.

ג. ראה אסתר רבה ז, יח.

חתימת כל ברכה ולחזק את כוונתו, כי לא יתכן שיכוון האדם כשהוא מבקש על צרכיו בתחילת הברכות (הגם שהם צרכים רוחניים כתשובה סליחה וכפרה) יותר מכפי שהוא מכוון כשהוא משבח את הקב"ה בחתימתו. בחתימת הברכה האדם מוציא בפיו שהקב"ה הוא מקור החסדים ומקור התשובה ושהוא רוצה שיחזרו בתשובה ומסייע לחזור בתשובה, ואף לאחר החטא הוא מרבה לסלוח. **שבח עצום הוא, וכשאנו מוציאים את השבח הזה מפינו ומכירים בו, אנו מעוררים מדה זו שהקב"ה באמת יעזור לנו לחזור בתשובה ויקרבנו אליו.**

כל המגילה מהחל ועד כלה מבטאת שבחו של הקב"ה. שבח אין זה הודאה. הודאה היא ענין של הכרת הטוב. אבל חוץ מזה צריך לספר את שבחו. ובכן, מספרים את שבחו שיש לו מדה זו שלאחר שחטא האדם, עדיין הוא מרחם עליו ומחפש את כל הדרכים לעזור לו, ומאוד אוהב הוא את עם ישראל, כמו שאמר קודם מתן תורה והייתם לי סגולה מכל העמים. אע"פ שיש בהם ענין של חטא, הוא ממשיך לאהוב אותם ועושה הכל כדי לסייע להם.

ה' יסעדנו על ערש דוי

ראיתי בספר דרך אמונה ובטחון² שכתב דבר נפלא. ידוע מה שאמרו חז"ל שהשכינה שורה למעלה מראשותיו של חולה, ופירושו שהחולה נמצא קרוב מאוד אל ה', וכדאיתא **במסכת נדרים** (מ, א): אמר רבין אמר רב: מניין שהקב"ה זן את החולה, שנאמר (תהלים מא, ד): ה' יסעדנו על ערש דוי. ועוד שם: ואמר רבין אמר רב: מניין שהשכינה שרויה למעלה ממסתו של חולה, שנאמר (שם): ה' יסעדנו על ערש דוי. ולכאורה יש בזה מן התימה, כי הפשטות

בתשובה ומרחם עליהם הגם שהם חוטאים. כל זה הוא הגילוי של שם זה. כל מגילת אסתר הוא גילוי של השם השני של י"ג מדות של רחמים.

הנה **ב'מאור ושמש'** (רמזי פורים) כתב שכאשר קוראים את המגילה מתעוררים י"ג מכילין דרחמי. וכפי שאנו לומדים עכשיו, הדבר פשוט, כי זה מה שאנו עושים בקריאת המגילה. אנו מספרים על מדתו של הקב"ה לרחם על בריותיו אף לאחר שחטאו ומסבירים אותה, וכיון שכן, מדה זו מתעוררת. נוכל להמשיל זאת למה שידוע מהצדיקים שכאשר רצו להמשיך ישועה לאדם, היו מספרים סיפור מאחד מהצדיקים שקדמו להם שבאו אליו עם צרה זו והמשיך ישועה, ובכך עוררו מדה זו והמשיכו ישועה לעומדים לפנייהם. כך הוא בענין המגילה, כידוע שהיא מלאה בשמות הוי"ה, אלא שהם בהעלם, וסיבת הדבר, כי זה מה שמספרים. לא צריך להיות מקובל ולהבין בראשי תיבות כדי להבין במה מדובר. **אנו קוראים כאן סיפור שהנקודה שלו היא שהקב"ה קרוב אלינו בכל קראנו אליו הגם שחטאנו והוא מרחם עלינו ועושה עמנו חסד ועוסק במחילה ובתיקון ענייננו.** שבח נפלא הוא.

שבחו של הקב"ה

כשאנו מתפללים שמונה עשרה ומבקשים השיבנו אבינו לתורתך, סלח לנו אבינו כי חטאנו, לא תמיד אנו שמים לב שהחלק האחרון של הברכות, הם שבח גדול להקב"ה. אנו מכירים בכך שהקב"ה רוצה בתשובה ושהוא חנון המרבה לסלוח ומשבחים אותו על כך. שבח נפלא הוא מאוד. כך **ה'משנה ברורה'** (קא סק"א) מביא בשם **הרוקח** שעל האדם לעצור לפני

ד. להגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ראש ישיבות 'תורה אור' בניו יארק ובעיה"ק ירושת"ו.

שהיא לפשוטים, ועוד מדה של רחמנות יש שהיא ללא גבול, ואצל החולה היא מתגלית ביתר תוקף. ולכן יש שם יותר גילוי שכינה.

הוא מבאר שמהאי טעמא צריך המבקר את החולה להתעטף כדאיאתא שם בברייאתא ופירשו שם שהוא מאימת השכינה, כי **מדת רחמנותו של הקב"ה מתגלה יותר ככל שהמצב יותר חמור.**

כמו כן מתגלה דבר זה מעצם קיומו של חג הפורים, שהרי אתה רואה שיש ימים פשוטים ויש את יום הפורים שצמח ממה שחטאו ישראל וזכו לישועה. נתגלתה אז מדת הכתר. נתגלה שכל הפושט יד נותנים לו. **ה'קדושת לוי'** (קדושה ראשונה לפורים) כתב שלקריאת המגילה יש השפעה יותר גדולה על האדם משאר לימוד התורה, ולכן אמרו **חז"ל** (מגילה ג, א) מבטלין ת"ת מפני קריאת המגילה, וסיבת הדבר, כי **במצב כזה יש גילוי הרבה יותר גדול ממדת רחמנותו של הקב"ה. אז אתה רואה את הבלי גבול שלו.** כשאנו רואים נס גדול, כגון נס קריעת ים סוף וכדומה, אנו מתפעלים. והאמת שאנו **צריכים להתפעל באותה מדה ממש כשאנו רואים שהקב"ה מחיה את החוטא ועוזר לו לחזור בתשובה ומדבר אתו ומרחם עליו, כי דבר הוא שעולם הטבע אינו סובל אותו.** עולם הטבע אומר: נכון שיש מדה של רחמנות, אבל גם למידה זו יש גבול. ובכן, אם למדת רחמנותו של הקב"ה אין שום גבול, פירושו של דבר שאתה רואה את הבלי גבול שלו. אתה רואה גילוי נפלא. לא רק לגבי מדת הרחמנות, אלא גם לגבי עצם גדלותו של הקב"ה.

סוף מעשה במחשבה תחילה

כשמתבוננים אנו רואים שהקב"ה ברא במכוון עולם כזה שיש בו כדי ללמדנו דבר

היא שהחולי בא בגלל החטא, כמו שכתוב במזמור ק"ז **בתהלים** (פסוק יז-יח): "אילים מדרך פשעם ומעוונותיהם יתענו, כל אוכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות", ואם כן מה השכינה עושה אצלו?

יתירה מזו: שם במסכת נדרים מובא מהברייאתא: הנכנס לבקר את החולה, לא ישב לא על גבי מטה ולא על גבי ספסל ולא על גבי כסא, אלא מתעטף ויושב על גבי קרקע, מפני שהשכינה שרויה למעלה ממטתו של חולה. ולכאורה הרי השכינה נמצאת גם אצל הלומד תורה, ומדוע לא אמרו שאסור לשבת ליד מי שלומד תורה. אכן מזה אנו רואים שיש מדרגה מיוחדת של השראת השכינה אצל החולה, וקרוב הוא מאוד מאוד אל ה', והדבר צריך ביאור.

אצל החולה (החוטא) הגילוי יותר גדול

מבאר הגר"פ שהקב"ה **אוהב עד מאוד להיות עם האדם לאחר שחטא, כי אז מתגלית מדת רחמנותו ביתר תוקף.** אדרבה, אם אתה מבין שהחולי נגרם בגלל החטא, תבין שעכשיו **מתגלה באדם זה מדת רחמנות נפלאה של הקב"ה הרבה יותר** מכפי שהיא מתגלית אצל זה שלא חטא. דבר מבהיל הוא. שני אנשים יושבים בחדר אחד, האחד הוא יהודי חשוב שלא חטא, והשני הוא יהודי שחטא ורוצה לחזור בתשובה. אצל השני יש יותר השראת השכינה, כי יש מדה יותר גדולה של רחמנות שמתגלית אצלו, כי **זה גופא שהקב"ה צריך להתמסר לו ורוצה להתמסר לו ולהחזירו אליו, מגלה מדה יותר גדולה של רחמנות.** והקב"ה גילה לנו דבר זה בתורתו. הוא אמר לנו: דע לך כי ה' ה' א-ל רחום וחנון. משה רבינו ביקש ממנו שיגלה לו את מדותיו. אמר לו הקב"ה: דע לך שיש מדה אחת של רחמנות

שולט בו. היצר הרע מטפל בכל אחד באופן מיוחד בהתמסרות שאין למעלה ממנה. אם לא היתה בזה תכלית, היה אפשר לשאול: אתה יכול לומר לי מה מרוויח היצר הרע מזה שהוא מפיל אברך פלוני? מיליארדי בני אדם יש לו, למה הוא צריך דווקא אותך? עזוב אותו! יש לך מספיק חבר'ה שאתה יכול להסית אותם ולהכשילם. כל יום אתה צריך לטפל באברך פלוני, ולא פעם ביום, אלא כל היום כולו? אכן נראה מזה שכאשר יהודי אחד מתגבר אפילו על דבר קטן, היצר הרע מפסיד. כל אחד ואחד צריך לעבור במצבים של חושך מדי יום ביומו.

הקב"ה ברא עולם של חושך, כי זה מה שמגלה אורו של הקב"ה באופן גדול בהרבה. כשאתה רואה ומבין, מהות אדם שכבר ראה הכל ולדאבון לב כבר שקע שם, עד שהגיע להכרה ברורה שאין שם כלום, **ועכשיו הוא בוכה ומתחנן להקב"ה שיעזור לו לחזור אליו, והנה עוד לפני שהגיע למעלה,** הקב"ה שומע אותו ועוזר לו. הנה **זוהי מציאות של גילוי אור, אור שמתגלה דווקא מתוך החושך. לית נהורא אלא מגו חשוכא.**

מגילה נקראת בשם אדני

בספה"ק **"ברית כהונת עולם"** כתב: **במשנה** (מגילה א, א) איתא מגילה נקראת בי"א בי"ב בי"ג בי"ד בט"ו. הגימטריא של כולם הוא ס"ה כמנין שם אדני. לא פחות ולא יותר הוא י' שלפני י"א וט"ז שאחרי ט"ו, ויחד הם גימטריא כ"ו כמנין שם הוי"ה. על זה אמרו מגילה נקראת בי"א בי"ב וכו' לא פחות ולא יותר, לומר שהמגילה מגלה את האור של אדני ולא של הוי"ה. **היא מגלה את האור שהקב"ה מרחם על**

זה. הקב"ה הרי ברא עולם מלא בחושך, מלא בחטא, מלא ביצר הרע, מלא בסטרא אחרא, מלא בתאוות. הוא ברא עולם שאין קל לחיות בו. אין לך יום שאינו קשה מחבירו. אנשים רואים בזה קושיא עצומה: **חז"ל** אמרו ראיתי בני עליה והן מועטין. למה לא יהיה העולם עולם כזה שקצת יותר קל להתעלות בו. אולי לא כזה שכולם יהיו בו 'עובדים', אבל לפחות תשעים אחוזים יהיו 'עובדים'. כשהאדם פותח ישיבה, הרי הוא רוצה שהיא תהיה למצוינים בלבד. כלומר, ישיבה כזו שבה רובא דרובא יושבים ולומדים ופה ושם יש כמה בחורים שמסתובבים, נכנסים ויוצאים, אוכלים ושותים. הרי בכל ישיבה יש כמה כאלה, אבל פחות או יותר כולם לומדים וכולם מגיעים בזמן. פה ושם מכניסים איזה בחור חלש מפני שהפעילו קשרים או מפני שרצו שההורים יכניסו את בנם הבא אחריו ולא היתה ברירה כי אם להכניס גם אותו. אם מישוהו יפתח ישיבה שכל אימת שנכנסים אל שעריה בטוחים שמדובר בבין הזמנים - זה מגיע באיחור, זה מניח תפילין באמצע הסדר, זה זורק דפים - יוכל לסגור אותו תיכף ומיד. ובכן, הקב"ה ברא עולם שלפעמים הוא נראה קצת כמו ישיבה כזו. אמנם יש הרבה אנשים יראים ושלמים, אבל בני עליה אמיתיים, לא רבים הם. ראיתי בני עליה והן מועטין. אין הרבה בני עליה. רוב בני אדם מנסים, אך אין עולה בידם. המשגיח שואל את הבחור: "למה הגעת בשעה אחת עשרה", והבחור עונה: "ניסיתי להגיע מוקדם ולא הצלחתי". למה זה נחשב ככישלון?

והאמת שאין זה כישלון כלל וכלל, כי **הקב"ה ברא בכוונה תחילה עולם שהחושך**

ה. להגה"ק רבי יצחק אייזיק הכהן כ"ץ אבד"ק קארין. נסמן לרבנות בגיל י"ב שנה ע"י הגאון רבי חיים רפפורט זצוק"ל אב"ד לבוב. לאחר נשואיו עם בת הגאון ר' צבי הירש מרגליות אב"ד מעזריטש נתקרב להמגיד הק' זי"ע שכיבדו ביותר, ואף עמד לפניו קודם היותו בן כ'.

כאלה מתגלית מדת רחמנותו ביתר שאת. אכן זה מה שהביא לידי קבלת התורה באהבה. בני ישראל לא יכלו להבין זאת רק לאחר שהיו נמוכים כל-כך. בפרשת יתרו גם הציעו להם אם שמוע תשמעו בקולי והייתם לי סגולה מכל העמים. הם קלטו זאת, אבל לא כל-כך עמוק כמו שקלטו זאת בפורים. אז הם הבינו כי זה התקיים אצלם וראו כמה זה אמת. הם עצמם חטאו והקב"ה עזר להם והחזירים בתשובה ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם. הם ראו בחוש כיצד זדונות נעשין להם לזכויות. הם ראו איך הכל מתהפך לטובה כאשר האדם פונה אל הקב"ה. כשהאדם מרגיש אותה אהבה, אז הוא מתפעל מאוד ורוצה לעבוד את ה' באהבה.

הכנה להצטרפות לקהילתו של הקב"ה

אכן עוד חלק יש מחג הפורים אשר הוא תוצאה ישירה מאותה הבנה, והוא קיום שתי המצוות משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים. אנו יודעים שהקב"ה מגלה לנו את מדותיו כי הוא רוצה שאנו נתנהג בהן וכך נגיע לידי דביקות. אין האדם יכול להגיע לדביקות בה' - ובעיקר אנו מדברים על הדביקות הנצחית שלאחר מאה ועשרים - אם אינו מתנהג במדותיו של הקב"ה. נבאר זאת בתיאור ציורי: כשנגיע לשמים לאחר מאה ועשרים, נרצה בוודאי להיות בתוך קהילתו של הקב"ה ולא להישאר בחוץ. בשביל זה אנו צריכים כבר מעכשיו להתאים את עצמנו. קהילתו של הקב"ה היא חסידות עם דרך. אין האדם יכול להצטרף אליה סתם. הוא יאמר להקב"ה: "אני כבר שייך לכאן מאז הרבי זכרונו לברכה..." זה לא הולך ככה. מי שירצה להצטרף לקהילתו, יצטרך להתאים מצד מדותיו ותכונותיו. זה מה שנקרא דביקות. אתה צריך להתאים לקהילה. ובכן

החוטאים, אשר זוהי מדה יותר גדולה של רחמנות.

באהבה עולם אנו אומרים אהבת עולם אהבתנו ה' אלוקינו חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו. פירש הגר"א זצ"ל: בימי האבות גילה הקב"ה את אהבתו, כשהקב"ה הוציאנו ממצרים גילה את אהבתו, וכשתנן לנו את התורה, אז התגלתה אהבה רבה עלינו. אבל אח"כ כשעשו את העגל והקב"ה אמר אכלה אותם כרגע ואעפ"כ חמל עלינו, זוהי חמלה שבאה לאחר אהבת עולם אהבתנו, ולאחר החמלה אנו אומרים גדולה ויתירה חמלת עלינו, עוד יותר טובה חמלת עלינו מכפי שהיה מתחילה, שנתת לנו עוד הלווחות השניות וצויתנו לעשות משכן שתהיה שוכן בינינו מה שלא היה לנו מקודם. בטוחים היינו שהכל נגמר. הן התלכלכנו בצורה כל-כך משפילה. בזיונות. אבל הקב"ה חזר אלינו ואמר: "בואו, אני רוצה לשכון אצלכם." עם מי? אתנו?! "כן, אתכם". אי אפשר לשער את גודל האהבה. אכן בלי פרשת כי תשא, לא היה מתגלה אור זה על גודל חסדו של הקב"ה. מעולם לא היינו מבינים אותו, ואם כן היה חסר לנו מלימוד התורה. כעת אנו יכולים ללמוד זאת ולהתפעל ולהתרגש ולא להפסיק להודות על זה שהקב"ה מתמסר אלינו גם כשאנו חוטאים.

אנו לא זוכרים להודות על זה. אנו מודים על כך שיש לנו כסף ודירה וילדים, וכן הלאה. אנו צריכים להודות גם על שהקב"ה לא הזניח אותנו אף פעם. הן גם בין בני זוג יש לפעמים שאחד מהם יודע בבירור שהתנהג שלא כהוגן עם השני באופן שנחצו על ידו כל הקווים האדומים. הוא מבין שלשני היו כל הסיבות שבעולם לקחת את חבילותיו ולעזוב, ועל כן הוא מרגיש אסיר תודה אליו שלא עזב. הקב"ה אף פעם אינו עוזב אותנו. ואדרבה, במצבים

איך אתה משלם עליה? ע"י שאתה מתגבר על יצרך ומטיב עם פלוני. אתה מראה לו פנים שוחקות ועוזר לו אע"פ שחטא לפניך. אתה לא נוקם ולא נוטר אע"פ שהרצון מפעפע בך לעשות כן, כי אתה רוצה להתנהג בדרכיו של הקב"ה.

כשבני ישראל בימי מרדכי ואסתר הבינו זאת, הם קיבלו על עצמם להתנהג באופן זה. **מתנות לאביונים.** הנה **חז"ל** (ב"מ קיא, ב) אמרו שהאביון יותר קשה מן העני, ולכן הוא נקרא אביון מלשון תאב, כי הוא תאב ללחם. ועוד אמרו (מדרים מא, א) שהעניות הגדולה ביותר היא בדעת. ובכן, **הכסף שנותנים לאביון**, הוא רק דרך לקיים את הדבר בפועל, אבל יש לכך פנימיות, והיא **שאתה מטיב עמו לא משנה באיזו שפלות הדעת התנהג כלפיך.** הוא עשה לך עול, הוא כן סיפר לך, הוא לא סיפר לך, הוא מסתיר ממך דברים. יש לך טענות ומענות עליו. אני שומע. אם פלוני לא עשה לך שום עוול, לא היית יכול לקיים מצות מתנות לאביונים. אדרבה, **אם סבור אתה שפלוני עשה לך עוול, עכשיו יש לך הזדמנות לקיים אתו מתנות לאביונים.** עכשיו אתה יכול לאהוב אותו.

ויעשו כולם אגודה אחת

כמו כן בענין משלוח מנות איש לרעהו, הענין הוא שיהודים יאהבו זה את זה ויגלו את חיבתם זה לזה ויבטלו את כל הפירוודים ביניהם. כך מסבירים הצדיקים שזה נועד לבטל את החטא של מפוזר ומפורד בין העמים. חטא הוא שנקרא חטא הפירוד, אשר עוצר את השפע ולפעמים גורם לכך שהקליפה תתגבר, ועכשיו מבטלים אותו ע"י שאוכלים משפחה ומשפחה ונוקטים בכל הדרכים להרבות יְעוּת בין איש לרעהו. מחפשים אדם שבור

ידוע תדע שהמנהג בקהילה זו היא שאם האדם עושה לך עוולה, אתה מחזיר לו חסד. הוא בייש אותך? הוא דיבר עליך? הוא שם לך מכשולות? אתה אוהב אותו. כך מתנהגים בקהילה זו. אם אצלך בקהילה מתנהגים אחרת, תוכל לעמוד שם מבחוץ.

הקב"ה צוה אותנו ללכת בדרכיו כי הוא רוצה בטובתינו. כל הספר **תומר דבורה** מיוסד על זה. בכל הספר הוא מסביר: "אם רוצה אתה להתדבק בה', אתה צריך להבין איך להתנהג". אכן מפני כך מכניסים את האדם לעולם כזה של חושך, וכך יש לו רצונות מרצונות שונים ומדי פעם טענות על אנשים, טענות צודקות, והקב"ה אומר לו: "עכשיו אגלה לך איך אני מתנהג". שואל האדם: "במה זכיתי שתגלה לי את מדותיך? הרי בשר ודם אנכי!". אומר לו הקב"ה: "אתה יודע למה אני מגלה לך את מידותי? כי רוצה אני ליתן לך את האפשרות להידבק בדרכיי. עכשיו שאני מגלה לך, תוכל אף אתה להתהלך בהן. מה תאמר, שקשה לך? הנה כי כן, זהו מנהגינו, להתנהג כך גם כשמאוד מאוד קשה".

מתנות לאביונים בדעת

והנה כשהקב"ה מתנהג כן עם נבראיו, אז קיים הגילוי ביותר שכך הן מדותיו, כי אז האדם אינו מכיר בכך מתוך הספר בלבד, אלא מפני שהוא עצמו ראה שהקב"ה מתנהג אתו כך, ואע"פ שחטא, לא הזניח אותו. ובכן, **הביטוי הגדול ביותר של הכרת הטוב כלפי הקב"ה שלא עזב אותך הגם שחטאת לו,** יהיה כאשר אתה לא תעזוב את מי שחטא לפניך או את מי שיש לו שיטה אחרת ממך. כך אתה מתדבק בדרכיו של הקב"ה ואת הטובה הגדולה ביותר, אתה עושה לעצמך, לא לפלוני, כי כך אתה קונה מדה זו מאחר שאתה משלם עליה.

וכן הוא בענין **משתה ושמחה**. מי שמסתובב קצת אצל החסידים, כן? כל יום עורכים סעודות עם בשר ודגים לכל דכפין. לא צריך איזה יארצייט גדול בשביל זה. **ככה הוא היהודי. הוא תמיד בשמחה, הוא תמיד נותן לאחרים, הוא תמיד מספר שהקב"ה אוהב אותו**, הוא תמיד מספר איך עמלק רוצה לקרר אותו. דברים אלה נוהגים בכל השנה, כי **הם יסוד האיש היהודי**. אבל אדרבה, בכל השנה אין האדם קולט עד כמה זה נכון, וכיון שמגיע יום הפורים, אומרים לו החכמים: **היום אתה מוכרח לזה**. היום אתה מוכרח ליתן צדקה ולכוון על זה בברכת שהחיינו. אין לך רשות לדחות למחר או לומר כבר נתתי אתמול. ואתה יודע מה זה יעשה לך? **זה יביא אותך למקום טוב. התנהגות כזו היא כרטיס כניסה לקהילתו של הקב"ה**.

לא הלכתי בגדולות ובנפלאות ממני

ויש להוסיף בזה עוד נקודה: יצר הרע יש שאומר לאדם שאם הוא רוצה לעלות במדרגה, הוא צריך לעשות איזה דבר משונה או קיצוני. האדם אומר לעצמו: "הרי אני לומד ב"ה כמה סדרים ביום ומתפלל במנין ונותן צדקה כפעם בפעם ושומר על עיניי, כך שבדברים הבסיסיים אינני לקוי..." בדרך כלל מדובר בטעות, כי הוא גם לקוי בדברים האלה, אבל בכל אופן, הוא סבור שהוא כבר מושלם בהם. ובכן, מה הוא עושה כדי להתקדם? הוא מחליט להתחיל לקום בחצות הלילה. אין זה דבר מופרך כלל, אך השאלה היא אם כבר טיפס את כל המדרגות עד למדרגה זו. הוא מחליט לנענע עם שישים אתרוגים כדי לצאת את כל השיטות. הוא מחליט להתחיל להוציא את השבת, לא שבעים ושנים דקות אחרי השקיעה, אלא תשעים ושש דקות ושכולם יידעו מזה שקיבל עליו חומרא כזו.

ברוחו (אכן פעמים שהוא שבור בגללך, כי אתה וחברייך אינם מסתכלים עליו במשך השנה) ונותנים לו משלוח מנות בצירוף כמה מילות עידוד.

כשהאדם מעביר על מדותיו ומרבה אהבה בינו לבין אלו שאין קל לו לעשותו, הוא מקיים מצות עשה דאורייתא של והלכת בדרכיו. וכאמור, ככל שאנו רואים איך הקב"ה מתנהג אתנו באופן זה, כך אנו מבינים כמה אנו מחויבים בזה.

דמפקי לכולא שתא בפורים היום

נאמר בנוסח כזה: ליתן צדקה מחויבים כל השנה, להטיב לאחרים מחויבים כל השנה. אתרוג ולולב הם דברים ששייכים רק לחג הסוכות. בשאר ימות השנה אין להם שום משמעות. מה שאין כן **מתנות לאביונים ומשלוח מנות, כשיעשה אותם האדם בחודש תמוז, הוא יקיים מצוות עשה דאורייתא**, כי דברים הם שאנו מצווים עליהם בכל יום ויום. ביאור הדבר הוא כמו שכתב ב'קדושת לוי' (קדושה שניה לחנוכה). **המצוות שאנו מקיימים בכל יו"ט נועדו לקבל על ידן את אור היו"ט**. ביו"ט מאיר אור גדול, אבל אין האדם יכול לגעת בו. נתנו לו **מצוות מעשיות שהן כמו חבלים שעל ידן יוכל למשוך אליו את האור**. כך הוא בפסח עם אכילת מצה, בסוכה עם נטילת לולב, וכן הלאה. ובפורים אומרים לאיש היהודי ככה: בוודאי אתה מחויב לקיים מצות צדקה בכל השנה, אבל **עכשיו כשאתה נותן צדקה, אתה מושך אליך את אור הפורים**. גם בלימוד התורה אתה מחויב כל השנה, אבל **עכשיו כשאתה קורא את המגילה, אתה מקיים מדרגה יותר גדולה של לימוד התורה**, כי אתה משריש בך את היסוד הפנימי של היהודי. ע"י כל מצוות הפורים אתה משריש בך את יסוד הפנימי של היהודי, לגמול חסד עם אחרים ולאהוב יהודים אחרים.

זאת, הרי צריך להיות פעם משוגע. הרי כך כתוב והיית משוגע. פעם בשנה... נשתחררה הרצועה... ליצנות, שטויות... זה הזמן".

בדיקו הפוך. זה היום הנורמלי ביותר שבכל השנה. אין אפילו שום דבר שמוציא את האדם מן המסגרת. יהודי הוא שמח, יהודי נותן צדקה, יהודי לומד תורה, יהודי לומד כמו שצריך ללמוד. פעם בשנה נותן לו הקב"ה רשות ללמוד באופן שהדברים כתובים ברחל בתך הקטנה - "יש כוחות הטומאה שמחפשים כל הזמן להכשיל בני אדם בעבודה זרה וגילוי עריות, בשתי העבירות שהוזכרו עליהם בפסוק (שלא טו, טז) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. דברים שבני אדם נכשלים בהם כל היום. וכך היה בסעודתו של אחשוורוש. אך **הקב"ה אוהב את בני ישראל גם לאחר שחטא, ובני ישראל מבינים זאת ומקבלים את התורה באהבה**".

הקב"ה אומר: "אקל עליך המלאכה ללמוד תורה לשמה. אסדר לך את הלימוד באופן שאם תטה אזניך ותתכוון ברצינות, תלמד תורה לשמה". הן כך אמר הרה"ק **רבי שלמה מזוועהיל** זיע"א שכל שבת בקריאת התורה לומדים תורה לשמה. וסיבת הדבר, כי אין האדם עוסק בפרשה זו שקוראים עתה ואינו מפלפל בחברותא. הוא סתם יהודי רציני שעומד עם החומש שלו ומקשיב לכל מילה שיוצאת מפי הבעל קורא. פשוט מאוד. סתם יראת שמים. הקב"ה צוה ללמוד ואני לומד. זוהי תורה לשמה. כך אמר הרבי מזוועהיל. וקריאת המגילה אינה שונה בענין הזה.

וכפי שהוזכר לעיל, הקב"ה רוצה להראות ששם הוי"ה שלו נמצא גם בתוך עולם הטבע שהוא השם אדני", היינו **שגם בתוך אופן זה של מחשבה** - "אולי אוכל לקבל שם מעט כבוד... אולי אוכל להרוויח

החומרות הקיצוניות האלה אין להן סוף, ובדרך כלל הא"ב הוא שזה יהיה על חשבון האשה. הרעיון הוא שהוא מתחיל לעשות דברים קיצוניים, וכך הוא מרגיש מלא חיות. הוא רואה איך האתרוג נרטב ממי המקוה שנוזלים מפאותיו לאחר שעשה ש"י טבילות והוא מרגיש שאינו סתם אדם, אלא איש מורם מעם הוא. יש אנשים פשוטים, אך אני הוא מאותם בני עליה שהם מועטים. הוא מקבל על עצמו חמישים שעות רצופות, מאה וחמישים שעות רצופות, בלי אכילה באמצע כמובן.

למעשה, היצר הרע מאוד נהנה מזה, וזאת מכמה סיבות. הסיבה הראשונה, כי הוא יודע כמה זמן זה מחזיק. יש לו כבר נסיון בזה. והסיבה השנייה, כי הוא יודע שאין זה בונה את האדם ואינו הופך אותו ליהודי ספוג בקדושה. זה רק עוזר לו לחפות על בעיותיו. אכן בדרך כלל טעות יש בגישה כזו. אנו מדגישים "בדרך כלל", כי יש בני עליה אמיתיים שכבר הגיעו למדרגה זו. השאלה היא אם אדם מסוים זה באמת כבר נמנה על אותם בני עליה. לדוגמה עד לשם מבלי להזדכך קודם ומבלי לעלות מדרגה אחר מדרגה, הוא דבר די נחמד.

היום הנורמלי ביותר בשנה

אכן בפורים אמרו חז"ל לאיש היהודי: איננו רוצים ממך שום דבר משונה או קיצוני. למד תורה באופן הנכון, למד חלק מסוים בתורה שיש בו מסר מיוחד, הנה בשמחה, אהוב את חברך והושיט לו את עזרתך. זהו פורים. אין פה שום דבר משונה. בני אדם מסתכלים על יום הפורים כאילו הוא היום המשוגע ביותר שבכל השנה. יום אחד בשנה שבו מותר על פי הלכה להשתגע. הם אומרים ככה: "בדרך כלל הרי לימדו אותנו שצריך להיות נורמלי. אך בכל

אף אחד וכשמדובר בכסף שאינו כשר, אינו חפץ בו. בדברים האלה תשקיע. כשאתה עומד בפני נסיון קשה לענות למחרף דבר ותצטרך לבלום את פיך, או כשתצטרך לעשות שיחת טלפון לא נעימה, תעשה את המוטל עליך ותזכור שזה מה שעושה יהודי כשר. זוהי פנימיותו של היהודי, והיא זו שנקראת כתר. אכן האדם יכול להרגיש בעצמו מה בריא, מה בונה אותו בפנימיותו, ומה אינו בונה אותו בפנימיותו ורק עוֹטף אותו מסביב. הדבר מתגלה לפעמים למחותנים, כשמתעוררת אתו איזו פרשייה ומיד הם רואים שכל הדברים שהוא מתגדר בהם, עוטפים אותו רק מבחוץ, ותמיד הדבר מתגלה לעקרת הבית. המבחן הוא איך הוא מטפל בדברים הפשוטים. עכ"פ זהו הגילוי של היהודי. הקב"ה מגלה לו: אני נמצא בשבילך גם לאחר שחטאת ואני דורש ממך שגם אתה תתנהג ככה עם אחרים.

שם איזה שקל... - הקב"ה נמצא. דע לך שעל ידי שאתה חושב נכונה, אתה מסובב את עצמך אל הגילוי של פורים. אתה נעשה יהודי של גילוי שכינה. זכור נא שהקב"ה מדבר אתך גם לאחר שחטאת. האדם חושב שרק אם יהיה מלאך הקב"ה יפנה אליו. רק אם יקפוץ ב'לכה דודי' עד התקרה, רק אז הקב"ה יאמר: "שלום עליכם! יש כאן 'עובד' חדש בבית הכנסת..." אבל אם יהיה אחד כזה שמנסה להשתפר בעניני בין אדם לחבירו, זה לא נחשב אצלו לכלום.

טעות גדולה היא. דבר עם הקב"ה על הבעיות שלך, בקש ממנו בבכיות שיתן לך סייעתא בכל אשר אתה עושה. אל תחשוב על עולם מסוג אחר. תחשוב על העולם שלך. תחשוב על היהודי הפשוט, יהודי של התומר דבורה, יהודי שנותן משלוח מנות, יהודי שמוותר לאחרים, יהודי שאינו מרמה

יום חמישי פרשת תצוה ט' אדר תשפ"ג

כוחה של אהבה להציל מתאוות רעות*

במצב חדש ויש לו נסיון קשה בסור מרע,
כמה כוחות יש לו להלחם ביצרו. האדם הרי
זקוק לכוחות מרובים בשביל זה, בוודאי,
כוחות אלוקיים, כוחות שהקב"ה נותן לו.
וכאן יש דבר פלא. **מי שיש לו אהבת ה',**
האהבה חוץ ממה שהיא גורמת לו לרצות
ברצון חזק מאוד לקיים את מצוותיו, היא
גם נותנת לו את הכוחות הדרושים לו
בעמדו בפני נסיון שבאמת יוכל לעמוד
איתן ולא ליפול ברשת יצרו.

אחת מהדוגמאות היא סוגיית החינוך.
כשהורים מראים את אהבתם לבנם באופן
אמיתי ועמוק, באופן שזה בנוי נכון, זה
מאוד מועיל לבן לעמוד איתן בנסיונותיו.
בוודאי יש כל מיני מצבים ולא הרי זה כהרי
זה, אבל להועיל זה תמיד מועיל, כך
שתמיד אפשר לראות שכאשר אותה אהבה
אינה קיימת, המצב גרוע פי כמה וכמה.
אהבת האב לבנו שומרת על הבן ונותנת לו
כח להתגבר על יצרו בתוך המלחמה שהוא
נמצא בה.

יש בזה בוודאי גם נקודה יותר עמוקה,
כפי שראינו לפני ראש השנה מה'**שם**
משמואל' (פרשת כי תצא) שאם ההורים אין
להם קשר עם בנם, בנם מתנתק מן השורש,
וזה מה שגורם לו להיות בן סורר ומורה.
הא לך שהאהבה היא המקשרת את הבן אל
החוליות הראשונות להיות בשרשרת אחת
עם אברהם יצחק ויעקב, וכך הוא מקבל
כוחות שלא להיות בן סורר ומורה. אבל גם
מי שאינו יודע מדברי ה'שם משמואל', הלא
הוא רואה בחוש שכאשר יש אהבה עמוקה,

הדור קבלוה מאהבת הנס

במסכת שבת (פח, א) מבואר שקבלת
התורה בימי מרדכי ואסתר היתה במדרגה
יותר גדולה מקבלת התורה בהר סיני, וזה
לשון ה'**ש"ס** (שבת פח, א): ויתיצבו בתחתית
ההר (יתרו טו, יז), אמר רב אבדימי בר חמא
בר חסא: מלמד שכפה הקב"ה עליהם את
ההר כגיגית, ואמר להם: אם אתם מקבלים
התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא
קבורתכם. אמר רב אחא בר יעקב: מכאן
מודעא רבה לאורייתא. אמר רבא: אף על
פי כן, הדור קבלוה בימי אחשורוש, דכתיב
(אסתר ט, כז) קימו וקבלו היהודים, קיימו מה
שקיבלו כבר. ופירש **רש"י**: הדור קבלוה
בימי אחשורוש - מאהבת הנס שנעשה
להם.

הנה מבואר מזה שכאשר האדם מקבל
על עצמו איזה דבר מחמת ההכרח, אין
קבלתו מושלמת, ואח"כ כשמביאים אותו
לדין, הוא יכול לטעון: "לא באמת רציתי
לקבל, אך לא היתה לי ברירה". אבל קבלה
שהאדם עושה מאהבה, קבלתו אמיתית
ומושלמת, והיא מחייבת אותו הרבה יותר.

האהבה מגנא ומצלא

והנה בדרך כלל אנו רגילים לחשוב
שיתרונו של המקבל מאהבה על פני
המקבל מיראה, הוא מפני שמתכוון יותר
ברצינות. אבל האמת היא, שהשאלה היא
מה קורה כעבור שנה, **כמה כוחות יש לו**
או להתגבר על יצרו. הוא נמצא עכשיו

א. שיעור זה נמסר לפני פורים אמנם התוכן ויסודות שנמסרו בו נוגעים לחיי היום יום בכל השנה כולה.

לבבכם. כשהאדם מחפש, אז מתחיל נידון האם הוא התגבר בסוף או לא התגבר, האם יש לו יראת שמים או אין לו. אבל כשהנפש מלאה באהבה מורגשת, אינו צריך לחפש, ואם בא לו משהו מבחוץ, זה לא מעניין אותו.

כך הוא גם לגבי לא תתורו אחרי עיניכם וגם לגבי לא תתורו אחרי לבבכם, כלומר, גם לגבי הנסיון של גילוי עריות וגם לגבי הנסיון של עבודה זרה. הן כך אמרו חז"ל (ע"ז כז, ב) שאני מינות דמשכה. המינות מושכת, וגם עליה נאמר לא תתורו. וכשמדברים על עבודה זרה, מדברים גם על כל המצבים שבהם האדם רוצה לכעוס. יש לו משיכה להתרגז עכשיו, כי פלוני עשה לו כך וכך. הוא יודע שעליו להתחזק באמונה בהשגחה פרטית, אבל זה מושך אותו - "פלוני אינו בן אדם". אכן כשהוא מלא באותה אהבה מפני שהוא מרגיש עד כמה הקב"ה אוהב אותו, כי רק עכשיו ראה זאת בחוש, אין זה מושך אותו. ושוב, כשמדברים על ע"ז וגילוי עריות, מדברים על כל אביזריהו, כגון מה שהאדם גונב ממון או מוציא במרמה מפני שסבור שהקב"ה לא יעזור לו. "הקב"ה כן יעזור לי. אני יודע, שהרי הוא אוהב אותי".

יש יודע ויש מרגיש

יודע המעשה שכאשר ה'קדושת לוי' מבארדיטשוב זיע"א חזר מהמגיד זיע"א ונשאל מה למד אצלו, השיב: למדתי אצלו שיש אלוקים בעולם. הכניסו את המשרתת ושאלו אם יש אלוקים בעולם ואמרה הן. שאלו את ה'קדושת לוי': בשביל זה צריך היית לנסוע אל המגיד?! הלא תראה שאפילו המשרתת יודעת זאת! השיב ה'קדושת לוי': היא אומרת, אני יודעת. ובשפה שלנו אפשר לומר זאת כך: היא אומרת שהיא יודעת, אני יודע באמת, אני

האהבה ממלאת את לב הבן וכך הוא מקבל כוחות חזקים המשמשים ככלי נשק נגד הסטרא אחרא ושלוחותיו. מי שיש לו אהבה בלב כי הוא יודע שאנשים אוהבים אותו וכמים הפנים לפנים הוא אוהב אותם, יש לו כוחות חזקים ואלו מסייעים לו להלחם במציאות עם יצרו.

לתאוה יבקש נפרד

כך כתב ה'ישמח ישראל' (פרשת פקודי): כשהיהודי נפרד מכלל ישראל, אין לו מספיק כוחות להלחם עם תאוותיו והטומאה שורה עליו, כמו שכתוב במשלי (יח, א) "לתאוה יבקש נפרד". מה שאין כן מי שיש לו אהבת ישראל באופן אמיתי ועמוק, שנפשו מתמלאת בכוח, וכשנקלע למלחמה, הוא חזק. יש לו במציאות יותר כוחות.

האהבה ממלאת את הנפש

והנה בנס מרדכי ואסתר, הרגישו בני ישראל עד כמה הקב"ה אוהב אותם, יותר מבשאר הניסים שנעשו להם, כפי שנראה להלן טעם הדבר. אנו מדגישים את המילה הרגישו, כי אנו רגילים מאוד לחזור על מה שכתוב בספרים בענין הנס שבתוך הטבע, ופעמים הרבה משתמשים בלשון הבנה - הם הבינו. אך יש משהו יותר מהבנה, וזו ההרגשה. הלב מרגיש. כמו כשנוגעים באיזה דבר אפשר להרגיש אם הוא קר או חם, כך יכולים להרגיש עוד דברים באופן שישנה את פעימות הלב. אהבה היא דבר שאפשר להרגישו. אפשר לדעת ממנה, אפשר להאמין שהיא קיימת, אפשר להבין אותה, ואפשר להרגיש אותה. כשהאדם מרגיש אהבה, אז הוא נכנס לדרגה אחרת. האהבה ממלאת אז את נפשו ושומרת עליו מן החטא, כי החטא בא ממה שהאדם תר ומחפש איזה דבר למלאות את נפשו, כלשון התורה (שלח טו, ט) ולא תתורו אחרי

שיהיה לו כיסוי לכך, לא זו בלבד שלא יהיו לו אח"כ הכוחות להלחם עם יצרו, אלא מחמת כן אף הקבלה עצמה אינה קבלה מושלמת. הדבר דומה למי שיושב במגבת ושם מפעילים עליו לחץ גדול להתחייב בסכום כסף באשר מראים לו שכל חבריו כבר התחייבו, עד שבסוף אינו יכול לעמוד בלחץ ועונה הן. הנה אם יש לו את הכסף והוא איש אמת, יתכן שבסוף באמת יתן את הכסף. אבל אם חוץ מעצם הדבר שכפאוהו כלל אין לו את המציאות להביא את הכסף, אין קבלתו קבלה אמיתית. הרעיון הוא **שכאשר האדם מקבל קבלה בכפיה, קבלתו חלשה**, וכיון שכן, גם כוחותיו חלשים, וכיון שכוחותיו חלשים, מוכח הדבר מתחילה שהוא ידע ואתה ידעת וכולם ידעו שנכון לעכשיו לא יוכל לעמוד בהתחייבותו. יש בני אדם שדבר ראשון הם אומרים - "כן, כן, בוודאי, אעשה זאת". הוא לא חשב אפילו רגע אחד. הוא קיבל על עצמו מיליון דברים שהוא הולך לעשות מחר. לא רק בעשרים וארבע שעות הם לא ייכנסו, אלא אף בשבעים ושתים השעות לא ייכנסו. מדוע אם כן קיבל על עצמו? כי אינו רציני. **אכן כשיש לו לאדם את הכוחות במציאות ומעצמו הוא מקבל את הקבלה, אזי קורה אצלו משהו בשעת הקבלה ויוכל לעמוד בקבלתו** בס"ד.

הבוחר בענו ישראל באהבה

וזהו יסוד גדול לכל השנה. הנה ק"ש היא קבלת עול מלכות שמים. **כל יהודי בכל יום מקבל עליו עול מלכות שמים**. אם אינו עושה זאת, אינו מבין מה זה ק"ש. צריך להבין זאת. ק"ש אינה לא משחק ולא סגולה. היא קבלת עול מלכות שמים. כשהאדם מגיע לק"ש, הוא מגיע עם כל הרצינות לקבל עול מלכות שמים. הוא יודע שיתכן שייכשל פה ושם, אבל **כעת הוא**

מרגיש. דעת פירושה שהידיעה מתחברת לאדם בדרגה שהיא ממלאה את נפשו, וכיון שהיא ממלאה את נפשו, אינו זקוק לדברים אחרים.

הנה נקודה זו היא נקודה חזקה מאוד כשמדברים על קבלת התורה מאהבה. קרה משהו במעשה של אחשורוש עם ישראל. כלומר, קרה משהו לבני ישראל. לא שקרה משהו מבחוץ והם ראוהו. מצוי מאוד כאשר באים לשכנע את האדם באיזה דבר. מדברים אתו ומדברים אתו ומשכנעים אתו ואינו רוצה לקבל. למשל, כשבאים לשכנע את הבחור שדבר זה זהה אינו טוב בשבילו. מדברים אליו בכל מיני אופנים וצורות, וכלום אינו מחלחל אצלו. עד שיום אחד זה קורה, יום אחד נעשה ה'קליק'. לא יודעים בדיוק מה גרם לכך, אם קושי מסוים שעבר עליו ופתח את לבו, אם איזה דיבור ששמע אשר נגע בנקודה מסוימת בלבו שעד כה אף אחד לא נגע בה. השורה תחתונה היא שהוא קלט. הוא קלט את הענין ומעכשיו זה כבר סיפור אחר. המציאות השתנתה.

יתרון הקבלה מאהבה

קיימו וקבלו פירושו שכאשר הם הבינו **מה שקרה, משהו קרה אצלם בלב**. זה לא שהם התרגשו מהנס והחליטו לקבל עליהם קבלה טובה, אלא הם הרגישו משהו בתוך תוכם ובעקבות כך נכנסו למציאות חדשה. עד כדי כך שקרה להם משהו שלא קרה להם בקבלת התורה בהר סיני כדאיתא בגמרא. בהר סיני היו קולות וברקים והקב"ה התגלה לבני ישראל בענן כבודו. כל העולם נעצר מלכת. ואעפ"כ לא קרה להם מה שקרה להם בנס פורים.

כשדבר זה קורה, האדם נהפך לאיש אחר. מעתה יש לו כוחות להלחם. נאמר יותר מזה: כשהאדם מקבל קבלה מבלי

ב'שמח ישראל' ובעוד ספרים מספרי הצדיקים שמפני כך תיקנו ברכת האהבה קודם ק"ש, כי רק כשירגיש אהבה זו, יוכל לקבל עליו באמת עול מלכות שמים.

תזכורת תוך כדי דיבור

הדבר מבואר היטב על פי מה דאיתא בכתובות (לג, א) שהתראה צריכה להיות תוך כדי דיבור. פירושו: רק אם התרו באדם שאם יעבור על העבירה יהיה חייב מיתה ותוך כדי דיבור עבר עליה, הוא חייב מיתה.

אם היה הפסק של יותר מכדי דיבור, אין הוא מתחייב מיתה, וטעם הדבר איתא שם, כי יוכל אח"כ לטעון שכאשר עבר על העבירה, שכח את ההתראה. ושאלו כל המפרשים: איך יכול לטעון ששכח? הרי עברו רק כמה רגעים מאז שהתרו בו! ויש מהאחרונים שתירצו שבוודאי הוא זוכר מה שהתרו בו, אבל יש מין הרגש שהאדם מרגיש מיד כשמתרים בו ואח"כ הוא נחלש. הענין הוא שלאחר כדי דיבור הרגש זה אינו כפי שהיה. הוא יודע, אבל אינו מרגיש מספיק. חז"ל אמדו שדי בשיעור של כדי דיבור שההרגש ייחלש ויוכל לומר לעצמו: הדבר שאני עושה אינו נורא כל-כך. כבר אסתדר...

אף כאן תיקנו חכמים לומר הבוחר בעמו ישראל באהבה תוך כדי דיבור לשמע ישראל. הרי מחלוקת היא בהלכה (או"ח נט, ד) אם עונים אמן. ובכן, אם אין עונים אמן, זה בוודאי תוך כדי דיבור, ואם עונים אמן, הרי האמן הוא תוך כדי דיבור, והאמן הרי מאמת את הבוחר בעמו ישראל באהבה. כשהאדם מתבונן באותה אהבה, הוא מרגיש חזק, ונפשו מקבלת את הכוחות לדחות את כל הדברים הבאים מבחוץ ומתימרים למלאות את נפשו בתענוגים אסורים, כי היות שנפשו מלאה באהבה, אין היא זקוקה להם.

מתכוון עם כל הרצינות לקבל עליו לקיים את כל תרי"ג המצוות. אכן הקושי שבדבר הוא שהאדם מגיע לק"ש בהכירו היטב את חולשותיו וחסרונותיו והפלא גדול - מה אתה מקבל עכשיו? הלא כבר קיבלת אתמול ושלשום ותקבל גם מחר. יש לך את הכוחות לזה? אתה באמת חושב שתוכל לקיים ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם או לא? כשאתה קורא ק"ש הרי אתה מקבל על עצמך להפסיק עם כל הסיפורים, אתה באמת מתכוון לזה או לא?

ומה בדרך כלל התשובה? שהאדם באמת רוצה שהרי הוא יהודי ויש לו נשמה החצובה מתחת כסא הכבוד, אך יש לו נסיונות. לא תמיד הוא נופל. לפעמים הוא מנצח. מה הוא יכול לעשות? הוא מרגיש הרבה פעמים לאחר שנכשל שלא היתה לו בחירה. "איני יודע. אני מבטיח לך שאיני יודע מה קרה. פתאום נכשלתי". אכן בשביל זה תיקנו חז"ל לומר ברכת האהבה קודם ק"ש. הפירוש הוא כזה: אתה באמת לא יכול לקבל על עצמך עול מלכות שמים בלי אהבה, כי באמת אין לך את הכוחות, ומה תוקף יש לקבלה כשהמקבל יודע שאין לו את הכוחות לקיימה. אך כשהאדם אומר את הברכה שתיקנו חז"ל ומתבונן בלשונות הנמלאים אהבה רבה אהבתנו ה' אלוקיני חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו וכו' ובחתימת הברכה הבוחר בעמו ישראל באהבה, אזי הוא מקבל את הכוחות שיוכל לקבל על עצמו עול מלכות שמים.

האדם נתמלא מאותו הרגש. הוא לא רק יודע מזה כי אתמול הוא אמר את הברכה. דבר כזה צריך כל הזמן לשנון. לא רק כדי שלא לשכוח אותו, אלא כדי להרגיש אותו. צריך להרגיש אותו. כשאתה מרגיש אותו, הקבלה היא קבלה, וממילא היא תלווה אותך ויהיה לך את הכוחות. כך כתוב

כי לא מחכמה דיבר כן

יש שמשוחחים עם אחד שנכשל בדברים אסורים והוא עצמו אינו יודע את נפשו ואז שומעים אותו אומר כך: "שמע נא! גם אתה רוצה. גוף הוא גוף, אדם הוא אדם. תשמע, פעם זה יותר טוב, פעם פחות טוב. מה אתה רוצה? אתה רוצה להתווכח עם המציאות?". ובכן, לגבי מחשבתו שצריך להתווכח עם המציאות, הוא טועה שתי טעויות. הטעות הראשונה, כי למען האמת אף אחד אינו מתווכח עם שום מציאות, כי **אם האדם מתמלא עם התורה ועם אהבה להקב"ה בהתבוננו באהבתו של הקב"ה אליו, המציאות שלו אינה דוחפת אותו לדברים אסורים.** אתה מסכן גדול. צערך גדול כי אין לך כלום. מסדר העולם הוא שכאשר האדם ממלא את נפשו בדברים הנכונים, אין היא צריכה לחפש דברים אסורים.

והטעות השנייה (איננה טעות אחרת לגמרי. פירוש היא על הראשונה, אך מכיוון אחר), חז"ל אמרו לנו שסוד יש בבריאה שנקרא **אהבה מקלקלת את השורה.** הר סיני הוא דוגמא לכך. התורה מספרת ביום הזה באו מדבר סיני, והדבר מעורר תמיהה. למה לא סיפרה קודם לכן שנסעו מרפידים? אמר על כך האוה"ח הק' שהיא לא יכלה להתאפק מלומר שהגיעו להר סיני. יש סדר, אבל **האהבה היא כח גדול מאוד ופורצת את כל הגדרים.** ידוע שיש מיני עצים, כגון עצי תאנים, ששורשיהם חזקים אפילו מביטון ויכולים להרים אותו בדרך גדילתם. שורשים הם דבר חזק מאוד. ובכן, **האהבה היא בשורש האדם ולכן היא מושכת כל-כך את האדם ומערערת אותו.** אפילו באופן המותר. היה לו לאדם חבר טוב ויום אחד הלה הפסיק לדבר אתו. הוא נעשה לגמרי מעורער מזה. הוא לא יכול להפסיק לחשוב עליו. האהבה עמוקה היא מאוד. היא שורש בנפש האדם.

האהבה מקלקלת את השורה

כשהאדם משתמש בשייכות שלו אל הקב"ה במקומות כאלה שהוא רואה ומרגיש אותו, אהבה זו מקלקלת את השורה. האדם טוען: "יש הרי סדר העולם. לנפש יש צרכים". כן, כן, האהבה הרבה יותר חזקה. כשהאדם מרגיש את האהבה, טוב לו. ולכן צוה אותנו הקב"ה שנהגה אותו, **כי קבלת העול החזקה ביותר היא ואהבתו.** המסירות נפש היא רק התוצאה (במדה מסוימת). עכ"פ אומרים לו לאדם: **תוודא שהאהבה שלך אינה נפגמת, תוודא שמוחך פתוח, תוודא שאתה זוכר ומרגיש אותה, כי אם תרגיש אותה, תהיה שמור.** ועל כן אתה מחויב לעשות דברים כדי לעורר אותה אהבה.

וכאן אנו מגיעים לענין נוסף. ידוע שיש **חיוב על האדם להודות לה'. כל חלקי היהדות מיוסדים על זה.** התפילה מיוסדת על הודאה, והרי תראה **שלחלק מהפוסקים** הכוונה בברכת מודים מעכבת. השבת מיוסדת על הודאה, מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'. היהודי בנוי על הודאה, עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה מג, כא). הרבה חשבונות יש בחובת ההודאה, כגון בשביל להיות מכיר טוב, ועוד הרבה. אולם **ה'קדושת לוי'** (פרשת בשלח) על **הפסוק** (טו, יא) נורא תהלות עושה פלא שאל: מה החילוק אצל הקב"ה אם היה זה מחוץ לדרך הטבע או בתוך הטבע, שמן וידליק, חומץ וידליק. זה הרי לא מעלה ומוריד, כי אין אצלו שום חילוק מבחינת הקושי בין דרך זו לדרך זו. והאדם הרי מחויב להבין זאת. הוא מחויב לקלוט שאין שום חילוק ביניהן. מי שקולט שאין אצל הקב"ה חילוק בין שמן וידליק לחומץ וידליק, הקב"ה באמת עוזר לו שהחומץ ידליק אצלו כמו השמן. כך אומרת לנו **הגמרא** (תענית כה, א). ואם כן מהו העסק

ובשכונתו יש שני אולמות, אחד פשוט וזול ואחד יקר, והיות שהוא מצומצם מאוד בכסף, הזמין את האולם הפשוט. והנה לפני החתונה הוא מקבל שיחת טלפון מיהודי אחד שאומר לו שביום החתונה הוא רוצה לערוך כינוס, והוא רוצה שזה יתקיים באולם הפשוט דווקא בגלל מקומו, ועל כן הוא מבקש ממנו לעשות את החתונה באולם היקר והוא נותן לו בעבור כך חמש עשרה אלף דולר. בעל החתונה הוסיף את הסך הנדרש להשלמת הפער עבור האולם היקר ועוד נשאר לו בכיס כמה אלפי דולרים עבור הוצאות החתונה.

הנה כי כן, הקב"ה נותן. למה? כי אתה מחתן ואני אביו. קרוב המשפחה מביא לך כסף, כי אתה מחתן. כך יש סיפורים לרוב. גש נא לכל שלושה אנשים שמחתנים ותשמע מהם שש שבע סיפורים כאלה.

שמח תשמח רעים האהובים

אכן בדרך כלל מתרגשים מהלבוש, מצירופי המקרים. בדיוק פלוני הלך, בדיוק פלוני הגיע. אך ה'קדושת לוי' אומר: איני מבין למה אתה מתרגש מזה, מה יש להתרגש מצירופי המקרים? וכי חידוש הוא אצל הקב"ה? **אתה יודע ממה אתה צריך להתרגש? עליך להתרגש מזה שהקב"ה אוהב אותך.** "הקב"ה אוהב אותי... כולם הרי מחתנים... אולי לפני ארבעים שנה כשמישהו עשה חתונה כולם דיברו על זה. היו אז שני אולמות בעיר וכל לילה נהרו כולם אל החתונות. אך היום, את מי זה מעניין. ברוך ה', הציבור גדל וכל לילה יש עשרות חתונות. מי מתרגש מזה? ובכן, הקב"ה זוכר שאני מחתן?! הרי יש לו חתונות כל לילה!". **הגה"ק מצאנו** זיע"א התבטא פעם שיעקב אבינו בארץ גושן לא הסיר את השטריימל מראשו. כל יום היו

הגדול שאנו עושים מהנס, הרי אין בזה שום טרחא להקב"ה.

מבאר ה'קדושת לוי' **שנקודת הפלא היא מה שהקב"ה מקלקל את השורה.** יש לו להקב"ה מהלך מסודר בהנהגת הבריאה, ובגלל האיש היהודי שזקוק לאיזה דבר, הוא משנה את הסדר. **ההתרגשות וההתפעלות היא על גילוי האהבה של הקב"ה.** ובלשון ה'קדושת לוי': רק **העיקר שבזה הורה שהוא אוהב את ישראל, והוא נפלא גדול שהשם יתברך רום המעלות יאהב את בני אדם הגשמיים.**

חלונות מחלונות שונים

אכן האדם יכול לראות דברים כאלה כל היום. כך סיפר לי יהודי אחד לפני שבוע: ידוע מה שכתב **בעל אור לשמים** שכאשר האדם מחתן, נפתח לו חלון של שפע. והנה בהיותי משמש ככלי קודש ואין לי כסף בצד לחתן את הילדים, ידעתי תמיד שהדרך שהקב"ה מביא לי את השפע היא על-ידי תמיכות מקרובים וידידים שיודעים עלי שאני הולך לחתן ומבינים שאין הפרוטה מצויה בכיסי. אך תמיד הייתי מסוקרן לדעת איך החלון נפתח לאלה שיש להם בתי עסק מסודרים, מהי הדרך שבה הקב"ה מביא את השפע אליהם, והנה כעת נודעו לי שתי מעשיות משנים מידיך.

הידיד האחד הוא בעל חנות מכולת. הוא סיפר לי (כך סיפר בן שיחי) שכל יום חמישי יש לו בערך שבעים הזמנות של משלוחים מאנשי השכונה אשר קונים אצלו את צרכי השבת וצרכי השבוע הקרוב. והנה עכשיו צריך היה לחתן, ומשום מה, ביום חמישי שלפני החתונה, הזמנו אצלו מאה וחמש עשרה משלוחים. דבר שלא קרה לו אף פעם. כך נפתח לו החלון. הסיפור השני הוא מעוד ידיד שסיפר לי שהיה צריך לחתן,

ולדבקה בו, שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם, אשנה שיקראוני רבי, אשנן שאהיה זקן ואשב בישיבה, אלא **למד מאהבה וסוף הכבוד לבוא**. פירוש: **הקב"ה הכניס את עצמו בתורה, וכאשר האדם לומד את התורה מתוך כוונה להתענין ולהתקדש, ממילא הוא מרגיש את האהבה שהקב"ה אוהב אותו**. וזהו הנקרא תורה לשמה. הוא לומד מאהבה, היינו ברצונו להרגיש אותה אהבה כמים הפנים לפנים.

וכאן אנו מגיעים לנקודה נפלאה. הן רגיל הוא על לשוננו מאמר **המדרש** (איכה רבה פתיחתא ב) "המאור שבה מחזירו למוטב", וכן מה ששינינו **במסכת קידושין** (ל, ב): תנא דבי ר' ישמעאל: בני, אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח, ואם ברזל הוא מתפוצץ. בין אם מדובר ביצר הרע קר, בין אם מדובר ביצר הרע חם. תמיד התורה מרחיקה את האדם מן החטא. **מי שילמד תורה כראוי, לא יחטא. התורה תימנע אותו מן החטא**. כלל עתיק הוא. אך ראינו מה שכתב **האזה"ח הק'** שזהו **רק כשהאדם לומד תורה לשמה**. מה שאין כן כשאינו לומד לשמה, כי אז לימודו לא יועיל.

ובעסקנו בענין קיימו וקבלו מאהבה, נמצא דבר נפלא. אתה יודע למה כשהאדם עוסק תורה לשמה, הוא ניצל מיצר הרע? כי הקב"ה הכניס את עצמו בתוך התורה, וכשהאדם לומד תורה לשמה, מתגלית אהבתו יתברך לאדם. פשוטו כמשמעו. הוא מרגיש את קרבתו לה'. אע"פ שאינו מבין איך וכיצד. כך היא המציאות. אם כי בוודאי אינו קשה להבין, כי כמו שאמרנו, הקב"ה הכניס את עצמו בתוך התורה, ובכך, כשהאדם רחוק מהקב"ה, אינו מרגיש אותה אהבה, וכשהוא קרוב אליו, הוא מרגיש אותה, כי **האהבה היא דבר מציאותי. היא**

בריתות ובר מצוות וחתונות. אכן כן, הסבים שיש להם כל יום שמחות מנכדיהם ויניניהם, כבר לא מתרגשים כל-כך מכל שמחה. ברוך ה', שירבו שמחות בישראל כהנה וכהנה. **"הקב"ה זוכר שאני מחתן היום בערב? הקב"ה אוהב אותי כל-כך. הוא מחשיב אותי כבן יחיד**. הוא אומר לי: "עכשיו אני נותן לך קצת מהכיוון הזה. עוד מעט אתן לך עוד קצת מכיוון אחר".

יש לנו מושג איזו אהבה גלומה בזה? **אתה יודע למה אתה מחויב להתבונן בדברים האלה ולהודות עליהם? כי אם לא כן תיכשל ביצר הרע קשה כאבן וגדול כהר**. זה פלאי פלאים. האדם מחויב להודות, כי הוא צריך להרגיש את האהבה שהקב"ה אוהב אותו. הוא צריך לשמוח בשעה שהוא מודה. הוא צריך לדבר על זה באופן שיתחיל להרגיש את האהבה. וכאמור, זה תמיד מתקרה. יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום. **אם אין האדם עוסק בהודאה**, הגם שנוכל לשמוע אותו אומר: "בוודאי, בוודאי אני נותן הודאה על כך", אין הוא חי עם זה.

הגה"צ רבי אביגדור מיללער זצ"ל היה חי מההודאה. הוא לא סתם נתן הודאה על דא ועל הא, אלא היה מרגיש מדושן עונג מההודאה. זוהי נקודה חדשה שצריך להבין. **זה לא רק שמכירים טובה לה'**, אלא הוא אומר כך: **אני שקוע עכשיו בעונג, ואם כן מדוע אתעניין בכלל בדברים אחרים?** אכן זה דורש מן האדם עבודה. הוא צריך לחפור. כל זמן שאין האדם חופר, יש על זה כיסוי. **כשהוא חופר, אז הכיסוי נבקע והאהבה מורגשת**.

המאור שבה מחזירו למוטב

הנה שינינו במסכת נדרים (סב, א): תניא, לאהבה את ה' אלוקיך לשמוע בקולו

לשמה יכולה להביא לאדם אותו הרגש להתמלא באהבה, קריאת המגילה מועילה לכך יותר ויותר. ובלשון ה'קדושת לוי': **"לכן אחר קריאת המגילה מקבלין ישראל עליהם עול תורה ומצוות מאהבה"**. כל פעם לאחר קריאת המגילה, נתעורר באדם - אני כן רוצה. "ולא כן בקריאת שאר התורה".

ה'קדושת לוי' מבאר טעם החילוק (אנו מוסיפים בהסבר), כפי שראינו לעיל מדברי הגמרא, שקבלת התורה בהר סיני לא הצליחה לעורר נקודה זו אצל בני ישראל כפי שהצליחה קבלת התורה בימי מרדכי ואסתר לעשות, כך הוא עד היום החילוק בין קריאת התורה לקריאת המגילה. תמיד קריאת המגילה מעוררת נקודה יותר עמוקה מקריאת התורה, כי כוחה של שני הקבלות ממשיכות כפי שהיו בתחילה.

כלשון איש ואיש

יתירה מזו, מתי מרגיש האדם אהבה יותר גדולה? הוי אומר: כשמסתכלים לו בעיניו ומדברים בשפתו. מה שאין כן כשהאדם מרגיש שמדברים אליו בשפה גבוהה, אין זה מצליח להשפיע על נפשו הבהמית כדי צרכה. הנשמה הרי מרגישה תמיד אותה אהבה, וזהו מגילת אסתר, לגלות אותה אהבה מוסתרת, כפי שכתב **בקב הישר ובשאר ספרים**. הנשמה יודעת, אבל **האהבה צריכה לחדור אל תוך הלבוש**, כלומר הגוף, **וליתן לו להרגיש**. על כן צריך לדבר אל האדם בשפה גופנית. בלי זה, לא יבין אותה אהבה.

בכל עניני אהבה, אם יביאו מחשבון ויאמרו לאדם: "תראה, כשזה מגיע למאה ושלושים וארבע, אז זה נקרא אהבה. עכשיו תחזיק ראש. ארבע ועוד שלוש, יוצא שבע. עכשיו נעשה גמטריא... ואנה אתה יודע

קיימת בנשמת האדם ורק צריך לגלותה. ברגע שאתה מוריד את הכיסויים ומגלה אותה, בוודאי אתה מרגיש אותה אהבה, כי כמים הפנים לפנים. היא קיימת. אתה לא צריך לבנות אותה.

ובכן, **למד את תורתו, תתעניין לדעת את רצונו, למד על מנת להתדבק בו, ואז תרגיש אותה אהבה**, ואז ממילא לא תימשך אחר התאוות, ולאט לאט, תיפטר מכל-כך הרבה דברים שאתה מתמודד אתם, כי כפי שנתבאר לעיל, **כשהאדם מרגיש אותה אהבה, ממילא יש לו את הכוחות לזה**. **"איני צריך שום דבר אחר"**.

דוגמא לדבר: "האדם עשה הכנסת אורחים בהידור ונתן את מיטתו לאורח". שואלים אותו: "והיכן אתה תישן? הלא ויתרת על מיטתך!". מיד הוא משיב: "לא! אני לא צריך. אני ישן כאן על הרצפה. איני צריך יותר מכמה מרצפות". "אתה בטוח שאתה יכול לישן על הארץ?". "כן, אני בטוח שאני יכול". ולמען האמת, הדבר תלוי. אם הוא באמת רוצה ליתן את מיטתו לאורח, וזה נחשב בשבילו לכבוד הגדול ביותר, והוא יוצא מכליו מרוב התרגשות על הזכות שנקלעה לידו, הוא באמת יכול לישן על הארץ. "אני אומר לך שאני יכול... הסתכל עלי... אני אומר לך... אני לא צריך את המיטה שלי... אתה יכול להשתמש עם דירתי, עם כל מה שאתה רוצה..." אבל אם אינו רוצה והדבר נכפה עליו, אזי הוא באמת צריך את המיטה שלו. כשיש לו לאדם אהבה, הוא באמת לא צריך. "אני מבטיח לך שאיני צריך". וכשאינו לו לאדם אותה אהבה, אז הוא עונה: "אראה... אני צריך לשאול בבית... אני לא בטוח..."

יתרון קריאת המגילה

מבאר ה'קדושת לוי' שכמה שתורה

בחינה של רעווא דרעווין. "אותך הולכים להרוג, אותך ואת אשתך ואת בניך. אתה רואה את המן? הוא זה שהולך להרוג אתכם. הוא ואחשורוש". והם חזרו בתשובה והכל התהפך.

ה'קדושת לוי' מסביר שכל זה נמצא במילים נס בתוך הטבע. הם היו יכולים לממש את האהבה בראותם שהטבע עובד בשבילם, וכמו שה'קדושת לוי' כותב בפרשת בשלח שהבינו דרגה חדשה באהבת הקב"ה לעמו, ולא רק הבינו, אלא הרגישו. זה מה שנותן כח חדש לאדם. נפשו הבהמית גם מסכימה. מלאך רע בעל כרחו יענה אמן. הרי זה ממש כהא דשבת כמו ששינו (שבת קיט, ב): תניא, רבי יוסי בר יהודה אומר: שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו, אחד טוב ואחד רע. וכשבא לביתו ומצא נר דלוק ושלחן ערוך ומטתו מוצעת, מלאך טוב אומר: יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך. ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו. ואם לאו, מלאך רע אומר: יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך, ומלאך טוב עונה אמן בעל כרחו. יטען מי שאין שולחנו ערוך ואין מיטתו מוצעת: "הלא אני בוער בקדושת השבת! היעלה על הדעת שהעיקר בשבת הוא השולחן והמיטה?! השבת היא הרי הרבה יותר גבוהה מזה!". ומה עונים לו? - אתה צודק עם הרעיון, אבל המלאך טוב בעל כרחו יענה אמן על קללת המלאך רע. **הנפש הבהמית לא תשתף אתך פעולה והשבת לא תצליח להביא לך אהבה.**

הקב"ה מצוה אותנו לשמור את השבת כדי שניצל מחבלי משיח שהם התאוות. השבת צריכה להיכנס לתוך הנשמה, וכיון שכן, צריך האדם לעשות זאת עד הסוף, ע"י הכנת דגים וע"י הכנת הבית. בוודאי עם הפנימיות, אבל רק כשתעשה עד

שהאהבה קיימת בלבך... --- "מה אתה עושה ממני ליצנות? יש לך משהו אחר למכור?" --- "למה אתה מאשים אותי בליצנות? הרי חישבתי חשבון הגון עם גמטריא וקל וחומר!". --- "הכל טוב ויפה, אבל אינך מדבר בשפה הנכונה".

אכן כן, זוהי הטעות שאנשים עושים עם תלמידים ועם ילדים. האדם אומר: "בוודאי, הרי כך כותב שצריך שיהיה קשר חזק בין אב לבן". וכך הוא קונה לו מתנות לרוב ונוהר שלא להרים עליו את קולו חס ושלום. בתורה רואים שהאהבה נראית אחרת. וישק לו. הסתכל בתורה. לא ניכנס אל הדקויות. העיקר הוא הנקודה. והנקודה היא שאם לא אמרת אף פעם לבנך "אני מאוד אוהב אותך", האהבה לקויה. יש אנשים שהם חושבים זאת בלבם, אבל אינם יכולים להוציאו בפה. אתה רואה שיש לך עיכוב? עליך להבין שעיכוב זה קיים בשני הצדדים. אם תתגבר על אותו עיכוב, תוליד דבר חדש. והראיה, שזה קשה לך. זה מוליד דבר חדש, זה מוציא אותו מן הכוח אל הפועל.

ידיים ממשמשין בה

אומר על כך ה'קדושת לוי' (וכן ראיתי בספר חכמה ומוטר שכתב כן על דעת עצמו): יש עולמות עליונים ויש עולמות תחתונים. בקבלת התורה נפתחו העולמות העליונים. והייתם לי סגולה מכל העמים. סגולה היא דבר גבוה ונשגב. גבוה מהכל. כל זמן שזה היה גבוה מהכל, הגם שבני ישראל קיבלו עליהם את התורה והיה פרוי קודם לעליו, מכל מקום נפש הבהמית צריכה לשמוע בשפתה, וכשהיא שומעת בשפתה, אז גם היא מושפעת. זה מה שקרה בימי מרדכי ואסתר. המעשה היה אתם. לא עם השמים. לא עוד בחינה של שעטנז, לא עוד

מצוות, אני מצווה אתכם על אהבה. רצוני שתבינו שזה מה שיציל אתכם מכל המרעין בישין, כי הם לא יעניינו אתכם". וכאמור, הזדככות מיוחדת נעשית בזה לאחר קריאת המגילה כדברי ה'קדושת לוי', ולואי שנזכה.

הסוף, רק אז המלאך רע ישתף פעולה עם המלאך טוב. מה שאין כן אם לא תעשה עד הסוף, כי אז המלאך טוב ישתף פעולה עם המלאך רע רח"ל. הרי השבת היא אהבה. הקב"ה אומר לבני ישראל: "אני נותן לכם

יום שלישי פרשת כי תשא - י"ח אדר ה'תשפ"א

תכלית חטא העגל להורות תשובה לרבים

השאיר עליהם רושם עז של יראה, ומחמת כן לא היה שום מהלך הגיוני בדרך הטבע שיתגבר אז יצרם על הרוח וימשוך אותם לעבוד עבודה זרה, אין זה אלא שיצאה גזירת המלך שכוח הרע יתגבר עליהם וייצא מהם העגל הזה.

יתירה מזו, היו **מן הצדיקים** שאמרו שעג"ל הוא ראשי תיבות "גדול עבירה לשמה", והיינו שלפעמים יתכן שייצא דבר טוב מן העבירה, וכמו שהביאו חז"ל בענין יעל וסיסרא שעשתה יעל עבירה לשמה כדי להציל את ישראל מן השמד. ואכן כבר כתבו **הספרים** שלא כל אחד יכול ליטול את הדין לידי ולעבור עבירה לשמה, ורק הצדיקים יכולים לדעת מתי מותר וראוי לעבור עבירה לשמה, אך עכ"פ אנו רואים שיש מהלך כזה בתורה שנקרא "גדול עבירה לשמה".

וכדברי חז"ל, כזה היה חטא עגל מצד הקב"ה, כי הקב"ה רצה שיהיה חטא כזה בשביל התועלת שיצאה ממנו, והיא שיידע כל אחד מבני ישראל במשך כל הדורות כולם, שאע"פ שחטא האדם, אם יחזור בתשובה מיד יקבלנו.

והייתם לי סגולה מכל העמים

ונמצא מעתה שמעשה דחטא העגל אינה סתירה למעמד הר סיני, אלא להיפך, היא משלימה את מעמד הר סיני. כי הנה קודם מעמד הר סיני אמר הקב"ה לבני ישראל "והייתם לי סגולה מכל העמים", ופירש **האזה"ח הק'** שכוונתו היתה להראות לנו את חיבתו שאנו מובדלים מכל העמים

ליתן פתחון פה לבעלי תשובה

בבואנו למעשה דחטא העגל, אין אנו מוצאים בו את ידינו ואת רגלינו, היתכן שבני ישראל שרק עכשיו נפתחו להם שערי שמים וזכו לקבל את התורה מפי הגבורה, יתלכלכו עכשיו כל-כך אך ורק מפני שמשה רבם התאחר ביום אחד? היתכן שבעבור כך יעשו את עגל הזהב ויאמרו: אלה אלוהיך ישראל?

אכן **חז"ל** אמרו לנו **במסכת ע"ז** (ד, ב) שאין לזה שום פשוט על פי שכל, וזה לשון הש"ס שם: אמר רבי יהושע בן לוי: לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, שנאמר (דברים ה, כו): מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים וגו'.

ופירש **רש"י**: כלומר גיבורים ושליטים ביצרם היו ולא היה ראוי להתגבר יצרם עליהן, אלא **גזירת מלך היתה לשלוט בהם, כדי ליתן פתחון פה לבעלי תשובה**, שאם יאמר החוטא לא אשוב שלא יקבלני, אומרים לו: **צא ולמד ממעשה העגל שכפרו [בעיקר] ונתקבלו בתשובה.**

מי יתן והיה לבבם זה ליראה אותי

עוד פירש רש"י המשך דברי ריב"ל: שנאמר מי יתן והיה לבבם זה וגו' - בסיני נאמר, אלמא **גיבורים ואמיצי לבב ביראתם היו**. פירוש לפירושו: ממה שאמר הקב"ה על בני ישראל "מי יתן והיה לבבם זה ליראה אותי כל הימים" מוכח שמעמד הר סיני, בו הגיעו לפסגת קרבת האלוקים,

מתעוררת בלבנו - היתכן? אך אם נקבל שיש מהלך כזה שבו ניטלה בחירתו של אדם מחמת איזו סיבה, כגון כדי שיבוא לידי הכנעה ויעלה למדרגה יותר גבוהה, הקושיא תתיישב לאשורה.

לא היה דוד ראוי לאותו מעשה

הרי זהו הפשט הפשוט במעשה דחטא עגל לפי מאמרו של ריב"ל וכפירוש רש"י ז"ל. פשט פשוט הוא ולא דרש. והאמת שכך אמרו שם גם בענין מעשה דדוד המלך ובת שבע, שהרי גם זה אינו מתיישב על הדעת, כי גם אדם פשוט אינו עושה כזאת ואיך יעשה זאת דוד מלך ישראל רגל רביעי של כסא הכבוד? אלא כפי שאמרו שם: היינו דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: לא דוד ראוי לאותו מעשה, ולא ישראל ראויין לאותו מעשה, לא דוד ראוי לאותו מעשה, דכתיב: ולבי חלל בקרבי (היינו שלא היה לו כלל יצר הרע), ולא ישראל ראויין לאותו מעשה, דכתיב: מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי כל הימים, אלא למה עשו? לומר לך, שאם חטא יחיד, אומרים לו: כלך אצל יחיד, ואם חטאו ציבור, אומרים להו: לכו אצל ציבור.

ועוד שם: וצריכא, דאי אשמועינן יחיד, משום דלא מפרסם חטאיה, אבל ציבור דמפרסם חטאיהו אימא לא (היינו שבני ישראל היו אומרים שבגלל שהתפרסם חטאם אינם מתקבלים בתשובה, קמ"ל שהם מתקבלים). ואי אשמועינן ציבור, משום דנפיש רחמייהו (שזכות הרבים עומדת להם), אבל יחיד דלא אלימא זכותיה אימא לא, צריכא.

הנה כי כן, כל זה נעשה להורות תשובה לרבים, **כדי שיידע האדם, שאע"פ שהגיע לתהומי התהומות, יכול הוא לחזור בתשובה והקב"ה באהבתו אותו יחזור ויקבלנו.**

בכמה עניינים, ולמשל, מחשבה טובה - אצל אומות העולם אין הקב"ה מצרפה למעשה, ואצל בני ישראל הוא מצרפה למעשה, ולהיפך, מחשבה רעה - אצל אומות העולם הקב"ה מצרפה למעשה, ואצל בני ישראל אינה מצרפה למעשה.

וסיבת הדבר, כי האיש היהודי מחמת קרבת האלוקים שלו קשור כל-כך למעשה מצוה ומצד שני הוא מרוחק בתכלית ממעשה עבירה, ולכן כאשר חשב לעשות עבירה, אין זה הוא, והראיה שהרי לא עשה אותו בפועל, ולכן אינה מצטרפת למעשה, ומאידך כאשר חשב לעשות מצוה, הרי זה מפני שנתעוררה מהותו, ולכן היא מצטרפת למעשה, ולהיפך באומות העולם.

כל זה אמר הקב"ה לבני ישראל, אך כדי שהדבר ישתרש בהם היטב, זקוקים היו לראותו בעיניהם. אמר להם הקב"ה: **הבה ואראה לכם איזו קרבה גדולה נוצרה בינינו על ידי מעמד הר סיני.** אני אביא אתכם לידי חטא, ולא סתם חטא, אלא חטא כזה שיחולל חורבן בכל העולמות ותתחייבו בעבור כך כלייה ר"ל (כאומרו יתברך אכלה אותם כרגע) ומשה רבכם יצטרך להתחנן על נפשכם, ואז אקבלכם בתשובה, **וכל זה כדי להראות לכם שגם לאחר חורבן כזה שיעשה האדם בחטאו, אם יחזור בתשובה, אקבלנו ויכופר לו.**

אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה

והאמת שזו תשובה למקרים רבים שאנו רואים, ולמשל יש לך אדם בעל מדרגה שזה כבר ארבעים שנה שלא הגיע לידי כעס, ואפילו בני ביתו מעידים על כך. אנשים פגעו בו, אנשים עשו לא עוול, והוא - תמיד נשאר בשלוות נפשו. והנה ביום מן הימים אנו רואים אותו יוצא מכליו ומשתטה כפי שאדם פשוט אינו משתטה, והקושיא

היינו כאומרים ח"ו שנתנית התורה נכשלה במידת מה, והרי התורה צריכה להיות שלמה.

אכן כאשר אנו מאמינים באמונה שלמה שאפשר לחזור בתשובה יהיה מה שיהיה, אנו אומרים בזה: אע"פ שנכשלנו, אבל אנו יכולים לחזור בתשובה, ואנו באמת הולכים לחזור בתשובה, ונמצא שהתורה תהיה שלמה.

תורת ה' תמימה

לפעמים כשאנו שומעים שיש איזו קבוצה גדולה של אנשים שבאו מקרב אנשי שלומנו והגיעו לאן שהגיעו, מתנוצצת בנו המחשבה כביכול התורה פשטה את רגלה ח"ו. אך כל זה מפני שאיננו מבינים מה זה כוח התשובה, כי לכן אנו מרגישים כביכול תוכניתו של הקב"ה מצליחה רק באופנים מסוימים, רק בדורות מסוימים ורק אצל אנשים מסוימים.

פעם שאל אותי אחד כשואל לפי תומו: כמה אנשים כבר מצליחים להיות יראים ושלמים? הלא אנשים ספורים ממש יש כאלה! שהרי כל-כך הרבה בני אדם נכשלים בענין פלוני ובענין פלוני, ואפילו פלוני שנראה לך כירא שמים, ראה נא איך הוא נכשל פעם אחר פעם בכעס...

ההרגשה היא כאילו אי אפשר להיות ירא שמים אמיתי, והעיקר הוא לחטוף כמה שיותר מצוות כדי שלא לבוא לבית דין של מעלה בידיים ריקניות.

פעם שמעתי ממחנך דגול שנשא מדברותיו ואמר: אנו עושים דברים הרבה לטובת חינוך הילדים והתלמידים אשר בוודאי נקבל עליהם גן עדן, אך כנגדם אנו עושים טעויות הרבה אשר בוודאי נקבל עליהם גיהנום. ומה יותר? גן עדן או

ויזנב בך כל הנחשלים אחריו

הרה"צ ר' משה וואלפסאן שליט"א אמר בענין מה שאמרו חז"ל שנשבע הקב"ה שאין השם שלם ואין הכסא שלם עד שייכרת זרעו של עמלק: צריך ליתן טעם מדוע הקב"ה שונא כל-כך את עמלק עד שהתעורר להתנקם בו ואמר עליו שכל עוד אחד מצאצאיו נמצא בעולם, לא יהיה השם שלם ואף לא הכסא שלם.

ונראה הטעם משום שעמלק התחיל עם הנחשלים אחריו. אתה מתחיל עם הנחשלים? עד כאן! אתה בא ללחוש להם באזנם שאין להם תקווה? אוי ואבוי לך! אל תתקרב אליהם יותר! מעתה נשבע אני שלא יהיה שמי שלם ולא כסאי שלם, עד שלא יישאר ממך זכר...

הקב"ה התכוון בזה שיתברר לנו מה זו נשמה יהודית. ואע"פ שחטא יהודי וחטאו נורא ואיום, עם כל זה הקב"ה גדול כל-כך ואומר לו: חזור נא אלי, שהרי בגללך בראתי את התשובה קודם בריאת העולם, כדי להורות לך שאינך יכול להידחות מפני. ומי שיאמר שנידח ממני נידח, אתקומם כנגדו בכבודי ובעצמי, ואגזור אומר שלא יהיה שמי שלם ולא כסאי שלם, עד שלא יתכלה האחרון שבו.

אמונה שהיא חלק מקבלת התורה

והאמת שהשרשת אמונה זו בלב היא חלק מקבלת התורה, כי אם לא היו בני ישראל מאמינים שאפשר לתקן כל מצוה ממצוות התורה שפגמו בה, היו חסרים בקבלת כל אחת ממצוות התורה. לדוגמא: לו יצוייר שהיינו רואים שקל להמון העם לעבור על אחד מאיסורי התורה, וכגון על איסור סיפור לשון הרע, אזי אם לא היינו מאמינים שאפשר לתקן ולחזור בתשובה,

מעשה ביהודי שנעשה לו נס

בידי הוה עובדא בשושן פורים
[תשפ"ג] אשר כפי הידוע היה קשה מאוד
להגיע לירושלים לשמוח עם אחינו תושבי
ירושלים. אפילו להזמין נהג מונית לא היה
פשוט. אכן הדבר עלה בידי ונשלח לי מונית
שיבוא לקחת אותי לירושלים. הלכתי להכין
את עצמי לקראת הנסיעה, וכשחזרתי אל
הטלפון כעבור דקות אחדות, ראיתי שנהג
המונית ניסה להתקשר אלי. חזרתי אליו
ושאלתי בפי אם הוא מגיע. אמר לי: לא,
אינני מגיע, וזאת למה? כי ניסיתי להתקשר
אליך, וכשראיתי שאינך עונה, הודעתי
לבעלי החברה שאני פנוי ונתנו לי כתובת
אחרת. התקשרתי לחברה הודיע שאני
מחכה להסעה. אמרו לי בקול יבש וקר:
הנהג שנשלח אליך אינו פנוי ומוניות
אחרות אינן בנמצאות בכל האזור, כך שאין
לנו איך לעזור לך...

מחוסר ברירה התקשרתי לחברה אחרת.
הללו אמרו לי שיש להם מונית בשבילי
ושתוך שתי דקות היא תהיה אצלי. חיכיתי
למטה, ובאותו רגע שהמונית עצרה לידי
והתיישבתי בפנים, עבר לידי אברך ושאל:
אתה נוסע לירושלים? הן, אמרתי. אפשר
להצטרף אליך? הן. במשך עשר דקות ישב
האברך ושתק. לאחר מכן פתח את פיו
ואמר: איני יכול להתאפק יותר. אני חייב
לספר לך. והמשיך: אני מתייגע זה זמן רב
מאוד למצוא דרך להגיע לירושלים ואיני
מוצא. כבר יצאתי אל הכביש הראשי ולא
מצאתי, עד שחזרתי הנה. בדרך חזור, בא
מראה של איסור לידי וסובבתי את ראשי
הצדה. אז הרמתי את עיני לשמים ואמרתי:
רבונו של עולם בשכר שאני עוצר את עיני
מראות ברע, עוזר לי למצוא דרך להגיע
לירושלים. מיד זימן לי הקב"ה מונית נוחה
לנסוע לירושלים...

גיהנום? איני יודע! שהרי לפעמים הטעויות
הן הרות אסון...

כל זה נובע ממה שאיננו מבינים מה
זה כוח התשובה, וזוהו נובע גם מה שבני
אדם מצטדקים לאמור בעברם על הלכות
מפורשות: "כולם עושים כך". כוונתם
לומר בזה שאם כולם עושים כך, סימן
הוא שהתורה פשטה ח"ו את רגלה ואין
מנוס מלעבור על עבירות מפורשות. **אך**
רצון הקב"ה שנוכח שהגם שאין צדיק
בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, מכל
מקום הדלת פתוחה לשבים, וכל השב
מתכפר לו.

וזהו גם יתמו חטאים מן הארץ, וכמו
שפירשו חז"ל יתמו חטאים ולא חוטאים,
דהיינו יש חטאים, אך עם כל הרהור תשובה
נעלם עוד אחד מהחטאים, עד שנשאר
האדם עומד צח ונקי. יש וחטאו של אדם
מתפרסם, אך הרהור התשובה שלו אינו
מתפרסם, ולכן כולם אומרים "הנה גם אצלו
התורה לא נתקיימה", והאמת **שהתורה**
נתקיימה אצלו, שהרי חזר בתשובה שלמה.

סוף דבר, הקב"ה מלמדנו שאפשר לתקן
כל דבר ושצריך לתקן כל דבר. הן כבר
הבאנו מדברי הגמרא (קידושין דף מ) שמי
שבא דבר עבירה לידו וניצל הימנו - עושין
לו נס, **כי בעצם זה שהוא מתגבר, הוא**
מתקרב אל הקב"ה, כי אלמלא נכשל האדם
מעולם בחטא, לא היה החטא מדבר אליו
כלל ולא היה צריך להתגבר על יצרו, וכפי
שכתב כן **האזה"ח** (פרשת אחרי) שאלמלא
חטא האדם, כי אז לא היתה הימנעותו מן
החטא נחשבת לו כעבודה, שהרי לא היה
מכיר כלל בטעם החטא, ודווקא מפני
שחטא ועכשיו הוא מתגבר, הקב"ה אוהב
אותו כל-כך ועושה לו נס.

ישראל" שנראה כמיותר. והשיב ש**משה רצה להודיע לבני ישראל שהקב"ה עדיין מייחס שמו עליהם אע"פ שהם נמצאים במצב גרוע כזה**, ואינו בוש עמהם.

וממשיך שאע"פ שלא היתה ברירה אחרת ובני לוי נאלצו להרוג את אחיהם, נצטוו לעשותו שלא באכזריות, אלא כדרך הרופא הרופא שצריך לנתח את החולה כדי לרפאותו. ולכן נאמר "איש את אחיו", מתוך רגש של אהוה ורעות.

הוי אומר: **מצד אחד צריך להבין כמה חמור הוא החטא ומה משמעותו, אך מצד שני צריך לדעת שהקב"ה לא ידח ממנו נידח, ושענין הכעס אצל הקב"ה אינו אלא מן השפה ולחוץ, ובאמת אהבתו של הקב"ה אינה נחלשת אפילו כמלוא נימא.**

משל למלך שצוה לבנו לחטוא

בספר "ילקוט קדושת לוי" מביא מה שאמרו **הצדיקים** בשם **הרה"ק מבארדיטשוב** זיע"א בביאור ענין חטא העגל, והסביר על פי משל במלך שהיה לו בן יחיד שהיה אהוב עליו מאוד, אך השרים שקינאו בו, דיברו עליו סרה פעם אחר פעם כדי להסיר את חינו מעיני המלך. אולם המלך שאהב את בנו עד מאוד, לא קיבל אף פעם את דבריהם והמשיך לאהוב אותו כבתחילה. וכשראה המלך שהשרים אינם מפסיקים לדבר עליו סרה, התחיל לחשוש שמא ביום מן הימים יתחילו דבריהם לקנות שביתה בלבו ויחלישו את אהבתו לבנו. על כן קרא אליו את בנו ואמר לו: עשה נא איזה חטא בכוונה תחילה, ואז בוודאי יבואו המקטרגים ויקטרגו עליך, ואז אמחול לך על אפם ועל חמתם, וכך יידעו המקטרגים כי לשווא כל יגיעתם, שהרי אני מוחל וסולח לך על כל חטאותיך, וממילא יפסיקו לנסות לעשות פירוד בינינו.

זהו הסיפור, לפעמים אין האדם יודע למה בוטלה ההסעה שלו ולמה העניינים מתעכבים. ולמען האמת הכל נסבב מן השמים, כי **הקב"ה אינו עוזב לרגע את בניו**, וכשבא דבר ערוה לאחד מהם והתגבר על יצרו, **הקב"ה עושה לו נס. זהו בניו של מקום**. מעשים הם שבכל יום, **מי שחוזר אל הקב"ה, הקב"ה אומר לו: אותך אני אוהב יותר מסתם בני אדם, שהרי אתה מן הנחשלים, ולמענך אעשה הכל... אהפוך את העולם בשבילך...**

להורות תשובה לרבים

את כל זה אנו לומדים ממעשה העגל, בני ישראל הסתכלו אחרנית והתפלאו על עצמם - היתכן שעשינו כזאת? הרי אין זה מתאים לנו כלל! אכן חז"ל הודיעו לנו שהוא להורות תשובה, כדי שאם ירגיש האדם שהתלכלך כל-כך בעשותו דבר מה שאינו מתאים לו, ויעלה בדעתו שמעתה יהיה נידון לחיי צער וסבל (וכפי שאמר לי פעם אחת יהודי שהיתה לו מנה גדושה של יסורים: התלכלכתי כל-כך, עד שאיני חושב שאני ראוי להתפלל שיתלקו ממני היסורים, שהרי זה מגיע לי). יבין שאינו כן, אלא הקב"ה פושט לו ידו וממתין לו שיחזור בתשובה, וכיון שיחזור בתשובה, מיד יקבלו, כי **אע"פ שאין היסורים מעלימים את החטא, התשובה הנכונה מעלימתו.**

כה אמר ה' אלוקי ישראל

בפסוקים נאמר: ויעמוד משה בשער המחנה ויאמר מי לה' אלי, ויאספו אליו כל בני לוי, ויאמר להם כה אמר ה' אלוקי ישראל שימו איש חרבו על ירכו, עברו ושובו משער לשער במחנה והרגו איש את אחיו ואיש את רעהו ואיש את קרובו. העיר בספר "דברי שמואל" על הלשון "אלוקי

הרבי מאלכסנדר, ניגש לאיזה חסיד ושאל אם הוא יודע לומר איזו אמרה משמו.

פתח החסיד ואמר: הקב"ה אמר למשה לאחר חטא העגל (שמות לב, לד) "ביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם", ופירש רש"י: "תמיד תמיד, כשאפקוד עליהם עוונותיהם, ופקדתי עליהם מעט מן העוון הזה עם שאר העוונות, ואין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עוון העגל". אך הרבי פירש: הלא לא חטאו בני ישראל אלא כדי להורות שיש דרך תשובה לחוטאים, ואם כן זהו הפירוש: ביום פקדי - כשיחטאו בני ישראל, ופקדתי - אזכר שכבר פעם חטאו ונתקבלו בתשובה, וממילא אקבלם גם אז בתשובה ואסלח להם לכל עוונותיהם.

כיון ששמע הרבי מסטריקוב כזאת, אחז בפאות ראשו ואמר: רבי כזה! איך זה שלא נסעתי אליו? איך זה שלא הלכתי לינוק ממנו תורה ויראת שמים?

לסיום נאמר, **שהתבוננות בענין זה מועילה מאוד לתשובה, כי כשהאדם באמת מתבונן איך הקב"ה משתוקק שיחזור בתשובה, ושכל מה שהוא מעניש את האדם, אינו אלא מפני שהוא רוצה שיחזור אליו והוא מתכוון לטובתו, אזי מתעורר לבו לשנות את דרכיו.**

הן עיקר התשובה הוא שיתבונן האדם: איך הגעתי עד הנה? אין זה אלא שתפיסתי קודם לכן לא היתה נכונה. ומתוך כך יבוא האדם ליישר את תפיסתו, כי אז **נמצא שהעבירה היתה סיבה לעקור את תפיסתו המוטעית ולאמץ תחתיה תפיסה ישרה, והרי זה הדבר הטוב ביותר בשבילו.**

לדוגמא: ראובן כועס פעם אחר פעם, ונכשל בזה אפילו ברבים, והרי הוא מתבייש מעצמו, אך אינו רואה דרך לצאת מן הסבך,

אמר הרה"ק מבארדיטשוב שזה מה שהיה בחטא העגל. הקב"ה רצה שיעברו על חטא חמור כזה כדי להודיע למקטרגים שגם על דבר כזה ימחול ויסלח לבני ישראל, ובכך יעמיד הדבר לדורות, כי מעתה כל אימת שיחטאו ישראל ויבואו המקטרגים לקטרג עליהם, יענה להם הקב"ה: **הלא כבר היה גרוע מזה וסלחתי להם. אמנם צריך לתקן, אמנם צריך לחזור בתשובה, אבל לעולם לא אדחה אותם מפני.**

הוסיף על זה הרה"ק בעל 'אמרי חיים' **מוזיניץ זיע"א**, שיתכן שבני ישראל עשו כל זאת לטובת הקב"ה, כדי שתהיה לו מנוחה מהמקטרגים. והאמת שלשון הגמרא מדויקת מאוד לפי זה, כי כך הוא הלשון בגוף דברי הגמרא: לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה. היינו שעשו מעשה בכונה תחילה, בבחינת גדול עבירה לשמה, כדי להראות שאפשר לתקן החטא באמצעות התשובה.

כעין זה יש מאחיו בעל 'שארית מנחם' **מווישווא זיע"א**, שהראה בזה מקום לדברי **התוספות** (שבת ד, א), שאע"פ שאין אומרים לאדם חטא בשביל שיוכה חברו, מצוה דרבים שאני, והרי אין לך מצוה דרבים יותר מזה, להורות להם תשובה לדורי דורות.

ביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם

עוד יש לזה הוספה נפלאה מהרה"ק **רבי הענין מאלכסנדר זיע"א** (בעל ההילולא) בהלווייתו של הרבי מאלכסנדר, ביקש הרה"ק **רבי זאב וואלף מסטריקוב זיע"א** לשמוע איזה דיבור בשמו. הרבי מסטריקוב היה נוסע אל ה'חידושי הרי"ם' זיע"א, אך כשנסתלק לא עבר אל הרבי מאלכסנדר כרוב חסידי גור, אלא עבר להסתופף תחת צלו של אביו הרה"ק רבי אברהם מטשעכנאו זיע"א. כעת עם הסתלקותו של

מעתיקה שההפסד הכספי היה הדבר הטוב ביותר עבורו, ולא רק מפני שמעתיקה יפסיק לכעוס, אלא בעיקר משום שמעתיקה יתחיל לחיות נכונה. זוהי **אהבתו של הקב"ה אשר אין אהבה יותר גדולה ממנה.**

עד שיום אחד הוא מקבל עונש גדול מאוד, וכגון שנסבב לו מחמת כעסו הפסד כספי גדול, כי אז הוא מבין שבאו מים עד נפש והולך לבקש עזרה לנפשו ומגלה שתפיסתו עד הנה כלפי העולם לא היתה נכונה. נמצא

מדור אור החיים הק'

ערב שבת קודש פרשת כי תשא - שיבסר אדר תש"פ

עשיית השבת על-ידי שמירתה

לעשות את השבת

רצון לעשות בשבת מלאכות משום שהוא רגיל לעשותן בששת ימי המעשה, וכשהוא מתגבר על רצונו ואינו עושה, נחשב לו כעושה מצוה. והאזה"ח הק' מונה בייחוד פרטי מקח וממכר, אשר זה כולל בוודאי צורת דיבורו של אדם שלא יהא דיבורו בשבת כדיבורו בחול, וכן בענין צורת מחשבתו שירגיש כאילו כל מלאכתו עשויה, כך שנמצא שכל השבת מתחילתו ועד סופו הוא בגדר בא לידו, וכלשון האזה"ח הק': **"אין לך באה עבירה לידו של מלאכות כזה"**.

ונמצא בזה חיזוק למי שרוצה לדבר או לחשוב באופן שאינו תואם לשבת קודש, אשר זהו בדרך כלל נסיונו של מי שגדל על ברכי התורה, או כמו כן אם בא לידו איזה נסיון בעשיית מלאכה ממש מל"ט מלאכות דאורייתא, כאשר הוא רוצה להורות היתר לעצמו, והוא מתאפק, יבין שזהו העיקר, כי דווקא על-ידי שבא לידו נסיון והוא מתאפק, נחשבת לו שביתתו כעשייה.

משונית שמירה זו מכל השמירות

אולם מה שיש להתפלא על דברי האזה"ח הק' הוא, כי בתחילת דבריו הוא אומר **"משונית שמירה זו מכל שאר שמירות המצוה, כי שמירה זו נחשבת**

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֻט לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁבֻט לְדִרְתָּם בְּרִית עֹלָם. לשון הפסוק מבואר שעל-ידי שבני ישראל שומרים את השבת, נחשב להם כאילו עשאוה. וכתב האזה"ח הק' באחד מפירושו על הפסוק וזה לשונו: **עוד ירצה לומר כי משונית שמירה זו מכל שאר שמירות המצוה, כי שמירה זו נחשבת בגדר עשייה (כלומר, על-ידי שנשמרים שלא לעבור על הלאווין שלה, נחשבים כעושים מעשה), **והוא אומרו ושמרו וגו' לעשות הרי שלך לפניך שקורא לשמירה עשייה. ואולי כי הטעם הוא על פי דבריהם ז"ל שאמרו** (קידושין לט, ב) **ישב אדם ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כעושה מצוה והעמידוה בגמרא בבאה עבירה לידו ולא עבר עד כאן, וכמו כן ביום המקודש אין לך באה עבירה לידו של מלאכות כזה כי בכל עת מזדמנים לפניו מלאכות הרבה מהארבעים ותולדותיהם, בפרטי המחובר** (היינו לתלוש מן המחובר) **ובפרטי הבישול ובפרטי מקח וממכר שהאדם רגיל בהם כל היום ומזדמנים באין מספר והוא נשמר מהם, לזה יחשב להם כעושה מצוה.****

מבואר בדברי האזה"ח הק' ששמירת השבת נקראת עשייה משום שיש לו לאדם

הא לך שכאשר האדם מתגבר על יצרו, אין פירושו של דבר שרק נמנע מלעבור עבירה, אלא פירושו שעכשיו נעשה על ידו גילוי אלקות בעולם, כי בזה שהוא נזכר שהקב"ה אוסר לעשות את מה שהוא עושה ועוצר מלעשות, הוא ממשיך את אור האלקות בעולם וממילא נחשב לו כעושה מצוה.

מנוחה ושמחה אור ליהודים

ומעתה נבין (וכך הוא מבואר בדברי תורתו של הגה"ק מסאטמאר זיע"א על דברי האוה"ח הק') שבשבת קודש כאשר האדם נמנע מלעשות מלאכות או כעין זה לדבר או לחשוב מה שאינו לפי כבוד השבת, הוא ממשיך את האור האלוקי לעולם באופן חזק בהרבה, שהרי זוהי מהותה של שבת להעיד שהקב"ה ברא את השמים ואת הארץ וכל צבאם, והרי כן כתב האוה"ח הק' שבכל שבוע השבת מחיה את כל הבריאה מחדש.

נמצא שהגם שאי העשייה בשבת פועל באותו אופן של כל קיום מצות לא תעשה, מכל מקום כיון שהוא לא רק נזכר שאין הקב"ה מרשה לעשותו, אלא גם שהיום הוא שבת קודש אשר בו שבת א-ל מכל מלאכתו וצוה עלינו זכור את יום השבת לקדשו, הרי הוא מכניס חיות לכל הבריאה כולה. ונמצא ששמירת השבת נחשבת לעשייה יותר חזקה, כי בה הוא בונה את כל הבריאה.

וברכתיך בכל אשר תעשה

יתירה מזו, כשהאדם רוצה למכור משהו זה מעסיק את מוחו בכל עת - "למי אוכל למכור אותו? היכן אוכל להרוויח יותר?", אם כשנכנסת השבת הוא נמנע מלחשוב ולדבר על זה, הרי הוא ממשיך את האלקות לפרנסתו. הוא פועל עשייה בפרנסתו בעצם ההתאפקות. כי ברגע

בגדר עשייה", ולפי המתבאר אין זה משונה כלל משאר המצוות, שהרי כלל זה קיים בכל המצוות, שאם בא לאדם דבר עבירה ולא עבר אותה, נותנים לו שכר כעושה מצוה, וכפי שהוא עצמו הביא מדברי הש"ס במסכת קידושין.

אכן כדי להשיב על שאלה זו, נצטרך להרחיב קצת בביאור המאמר "ישב אדם ולא עבר עבירה, נותנים לו שכר כעושה מצוה". הנה בספרים הקדושים מבואר שכל אימת שהאדם נזכר במציאות ה' ונמנע מחמת כן מעשיית רצונו, ולמשל, הוא רצה לפגוע בחבירו, ולא פגע בו מפני שנזכר שהקב"ה המנהיג את העולם ומשגיח עליו בכל רגע ורגע אוסר לעשות כן, הרי הוא מגלה את הקדושה העליונה שהיה גנוז אצלו וממילא שורה עליו אור אלוקי. אלמלא היה בא דבר עבירה לידו, לא היה נעשה כלום במה שלא עבר עבירה, אבל עכשיו שבא דבר עבירה לידו ולא הלך אחר רצונו מפני שנזכר במציאות ה', הרי גילה בזה את הקדושה שבעולם, והחיה לא רק את עצמו, אלא אתו עמו את כל העולם כולו, ואם כן בוודאי נחשב לו כאילו עשה מצוה, כי הנה מה פועל האדם כשהוא עושה מצוה? הוא ממשיך אלקות בעולם המעשה, ואף זה המשיך אלקות בעולם המעשה במה שלא פעל כפי רצונו, כי הודיע לעולם בבהירות עצומה את מציאות ה'.

המשכת האור האלוקי

הנה ידוע מה שכתב בספה"ק "בית אהרן", וזה לשונו (שבת הגדול): פעם אחת הלך אחד בשוק ופגע באשה והסתכל בה והיה נמשך לאחוריו ונרתע מאוד, כי זכר את דבר קדשו אשר אסור להסתכל באשה, ואמר החכם שעמד [מן הצד] וראה זאת: "בוודאי האשה הזאת היא צדקת, שעל ידה הזכיר זה האיש את ה'".

השבת איני בטוח, שהרי אין נסיון בא לידו.

אבל אם נתעורר לו לאדם מחשבה במוחו בענין פרנסתו והוא מסיח דעתו ממנו, למה? כי הוא זוכר שהקב"ה עושה ומנהיג את הכל ושהוא צוה אותו לחיות בשבת כאילו כל מלאכתו עשויה, דהיינו לא להסכים להפסיד יום אחד בשבוע מפרנסתו, אלא לסמוך עליו שהוא יעשה במקומו באופן שלא יפסיד כלום, הרי הוא עושה בזה את השבת וממשיך את אלקותו יתברך לעולם ובכלל זה לפרנסתו.

האזה"ח הק' מבאר שבעצם קיים מושג זה בכל לאו שבתורה, ולמשל, היה לו נסיון גדול לספר לשון הרע ולא סיפר מפני שנזכר בהקב"ה. אך כשהדבר נעשה בשבת קודש, הוא פי כמה וכמה, כי בשבת קודש האדם נמנע מלעשות עשייה לצורך פרנסתו כדרך שהוא עושה בחול, והכל מפני שהוא סומך על הקב"ה, ונמצא שהוא ממשיך את אלקותו יתברך במוזנו.

אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם

ובספר "אגרא דכלה" (פרשת ויקהל) כתב בזה הלשון: כל המצות צריכין לקיימם במחשבה דיבור ומעשה, ובזה משלים את חלק נפש רוח נשמה, והנה חלק המחשבה יושלם על ידי הכוונה שבמצוה, כי מצות צריכות כוונה, וחלק הדיבור במה שילמוד משפטי המצוה הזו והלכותיה, והמעשה בעשייה, והנה זה במצות עשה, מה נאמר במצות לא תעשה? איך צודק בזה חלק המעשה? אבל **בעשות האדם המותר ובהגיע אל האיסור מונע את עצמו מעשות**, הנה זה נקרא עשייה. הבן הדבר.

ומביא שם כעין זה מהאר"י ז"ל, וזה לשונו: וכן כתב **האר"י ז"ל** עשיית המצוה

שהאדם פועל או מדבר או אפילו חושב בענין פרנסתו, שוכח הוא שהקב"ה מנהל אותה, וכיון שהוא נמנע בלא לידו מפני שהוא זוכר שהקב"ה מנהל את העולם ובכלל זה את פרנסתו, הוא ממשיך בזה את אלקותו יתברך.

ולא רק בשבת קודש, אלא גם בימות החול. הוא הוציא את הפלאפון מן הכיס כדי להתקשר לפלוני להודיעו שוב, ופתאום הוא נזכר: "מה!? אזכיר לו שוב לאחר שכבר הזכרתי לו כמה פעמים!? לא! לא אתקשר עליו יותר ואסמוך על הקב"ה". וכך הוא חוזר ומכניס את הפלאפון לכיסו ואינו מתקשר. זה נקרא בא לידו. הוא רוצה לעשות ויש לו את כל הסיבות לעשות, אבל הוא נמנע ואינו עושה מפני שהוא נזכר שאין הדבר תלוי בו ובדחיפותיו. הוא אומר לעצמו: "מצד ההשתדלות, הרי כבר יצאתי ידי חובתי. מעתה אם אמשיך להתקשר אליו, יהיה זה רק כדי לדחוף אותו, וכל הדוחף, אין זה אלא מפני שסבור שהוא יכול לעשות בכוחות עצמו. על כן אני נמנע מלהתקשר אליו, כי אני יודע שאינני יכול לעשות בכוחות עצמי".

כגון שבא דבר עבירה לידו

זהו בא לידו ולא עשה, ונחשב לו כאילו עשה את ההשתדלות הטובה ביותר לפרנסתו, כי במניעתו המשיך את אלקותו יתברך לפרנסתו. האזה"ח הק' גילה לנו שזוהי מהותו של השבת. שבת קודש פירושה: אני מצוה אותך שלא לעשות, לא לחשוב ולא לדבר. ובכן, אם האדם דבוק באלוקיו ואינו מעלה כלל בדעתו לחשוב על פרנסתו, עליו איני יודע אם נאמר עליו "לעשות את השבת" - אומר האזה"ח הק'. הוא אמנם שומר את השבת ושר זמירות להש"ת ומקיים מצות דביקות יותר מאחרים, אבל לעשות את

היינו כמבואר בדברי האוה"ח הק' **שהעשייה במצות שבת נעשית דווקא מפני שהאדם רגיל לעשות מלאכות ששת ימים, כי מפני כך יש לו נסיון לעשותן בשבת, וכשאינו ועשה, נחשב לו כעושה מעשה.**

וכאמור, דבר זה נוגע גם לימות החול, **כי כל פעם שהאדם מתאפק מלעשות משהו מפני שהוא יודע שהוא אינו יכול לעשות כלום בענין זה כי אם הקב"ה, הוא מדבק אותו דבר לחיי החיים ונכנסת בו חיות.**

בפאות הראש והזקן, שמקיים האדם עשייה בגלחו את שערות הראש ומניח הפאות והזקן, לעשיית המצוה יחשב.

ומסיים שם: וזה שיש לפרש גם בכאן - אלה הדברים, רוצה לומר אשר אינו רק דברים, כי לא תוכל לכאורה לקיים רק חלק הדיבור במניעת המלאכה, הנה צוה ה' לעשות אותם שתשלים גם חלק העשייה, ואיך הוא? מפרש הכתוב ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קודש וכו', הנה לעשייה ייחשב.

מדור הילולא דצדיקיא

נלמד לזכות דוד בן פיגא ומשפחתו
פטרון מדור הילולא דצדיקיא

פרש"ק כא אדר ב' שנת תשע"ט

ההתקשרות אל הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א

מסירות נפשו לבטל גזירות רעות

וכלשון בנו הרה"ק רבי אלעזר מליזענסק זיע"א (בהתנצלות בן המחבר^א):
"למען כבוד שמך הגדול תעשה ותקיים נא
כל הברכות אשר תמיד על פה כבוד אבי
מורי הורגלו להיות מברך ישראל ולמסור
נפשו עליהם בכל עת ולבטל מהם גזירות
רעות בתפילתו הנאמנה במסירות נפשו".

ואמר האדמו"ר מטאהש זיע"א: כדי
להבין כמה גדולה היתה מסירות נפשו
של הרבי ר' אלימלך זיע"א לבטל גזירות
רעות מישראל, צריך להבין תחילה כמה
גדולה היתה שפלותו בעיני עצמו, ואכן
גדולה היתה שפלותו בעיני עצמו באופן
שאי-אפשר להעלותה על הדעת. וכמסופר
על הרבי ר' אלימלך שהיה אומר שכל
מדורי הגיהנום לא יספיקו לטהרו מרוב
חטאיו. והיה אומר שלכן באים אליו
אנשים עם צרותיהם, משום שידוע
שהחוטא עוצר את השפע בחטאיו וגורם
לצרות שיבואו, ולכן באים אליו בתביעה
לגאול אותם מצרותיהם כיון שהוא גרם
להם בחטאיו.

צדקת הצדיק עליו תהיה

בספר הקדוש "נועם אלימלך" (פרשת
פקודי) איתא: גדולה מעשה הצדקה, הנותן
צדקה לצדיק השלם, שעושה יחוד במידות
העליונות, כידוע שיש שתי מדות, צדיק
וצדק, ועל ידי הצדיק המקבל את הצדקה,
הוא מעלה את ה"א האחרונה שהיא אתנו
בגלותנו למידת צדק ונעשה צדקה, ואז
העולם מלא ושבע כל טוב ושפע וברכה
ורחמים וחיים ובני ומזוני ושלוש עד אין קץ
ותכלית הנשפע על ידי הצדיק המקבל את
הצדקה, ועל ידו הולכת ההשפעה לכל
העולם לכל אחד ואחד די מחסורו
והצטרכותו. וזה מרומז בפסוק (שמות ל, יב)
ונתנו איש כופר נפשו, מלת ונתנו, האותיות
למפרע הוא גם כן ונתנו, שעל ידי הצדקה
בא צדקה לעולם.

אמר האדמו"ר מטאהש זיע"א: מלשונו
של ה"נועם אלימלך" אנו רואים שזו היתה
עבודתו כל ימיו, להשפיע ברכה ורחמים
וחיים ובני ומזוני ושלוש עד אין קץ לבני
ישראל, ולבטל מהם צרות ויסורים וכל מיני
גזירות רעות.

א. הרה"ק בעל "תפארת שלמה" מראדאמסק זיע"א, לא הניח להדפיס את הספר בלי הקדמה זו.

הפטיר האדמו"ר מטאהש זיע"א שלדעתו **זוהי המסירות נפש הגדולה ביותר של הרבי ר' אלימלך!**, עוד יותר מכל התעניות והסיגופים שעשה כדי לבטל צרותיהם של בני ישראל במשך כל הדורות, שהרי היה בעיני עצמו כאין וכאפס ועם זאת התלבש ב"ישות דקדושה" במסירות נפש עצומה כדי לבטל גזירות רעות מישראל.

חידוש על התנאים שלא ראו שאלימלך יהיה בעולם

והנה יש לנו מקורות רבים מְסֻפָּר שבהם אנו רואים כי הרבי ר' אלימלך לא רק לדורו שלו פעל שפע ישועה ורחמים, אלא אף גם **לכל הדורות הבאים אחריו**, ונמצא שכל מה שיש לנו היום שפע ברוחניות ובגשמיות, הכל הוא בזכות מעשיו הגדולים והנשגבים מבינתנו של האי צדיק וקדוש בזמנו.

וראה זה מה שהביא בספר **"נתיב מצוותיך"** להרה"ק **רבי יצחק אייזיק מקאמארנא** זיע"א (נתיב האמונה) בשם חותנו הרה"ק **רבי אברהם מרדכי מפניטשוב** זיע"א תלמידו של הרבי ר' אלימלך ששמע יוצא מפה קדשו דיבורים נוראים: "חידוש נפלא הוא לי על התנאים שצפו ברוח הקודש עד סוף כל הדורות וכתבו כל-כך על גזירות רעות ויסורים שיהיו קודם ביאת משיח ולא ראו שאלימלך יהיה בעולם, וכל אלו הרעות והגזירות כבר המתיק אותן וביטל אותן אלימלך".

ואמר האדמו"ר מטאהש זיע"א שמלשון הצדיק **"כבר המתיק אותן וביטל אותן"**, משמע שלא ביטל אותן לגמרי, אלא שהחליש אותן בהרבה, ולכן גם אם בדורנו עוברים אנשים צרות ויסורים, ידעו שאילולא פעלו של ה"נועם אלימלך" היו

מכף רגל ועד ראש אין בי מתום

עוד סיפר הרה"ק **רבי משה יצחק מפשעווארסק** זיע"א: כאשר הרבי ר' אלימלך נסתלק מן העולם, שחק תלמידו **המגיד הק' מקאזניץ** זיע"א בינו לבין עצמו. כשנשאל לשמחה מה זו עושה, והלא עת צרה היא הסתלקות הצדיק ליעקב, השיב: כשמורי ורבי עלה לעולם האמת ונשאל על-ידי הדיינים מה עשה בחייו, ענה ואמר: "לא עשיתי מאומה, לא למדתי ולא התפללתי". אמרו לו: "אם כך אתה יורש גיהנום".

הסכים הצדיק ושמח על שמולכים אותו לגיהנום להזדכך. בפועל הוליכו אותו לגן עדן. כשנכנס לשערי גן עדן, קרא ואמר: **"כמה טוב ומטיב הוא הבורא - אם כך נראה הגיהנום, הנוכל להעלות בדעתנו היאך נראה הגן עדן?"** למשמע דבריו אלו - הפטיר המגיד מקאזניץ זיע"א - שחקתי.

האדמו"ר **בעל "ברכת אברהם" מסלאנים** זיע"א סיפר, שפעם בא תלמיד אחד מהרה"ק רבי מנחם מענדיל מוויטבסק זיע"א אל הרבי ר' אלימלך וכשאמר לו שהוא תלמידו של הרה"ק ר' מנחם מענדיל הדר בארץ ישראל, התבטא הרבי ר' אלימלך בהכנעה: "אולי עוד יזכו העצמות הישנות לתשובה ואז אסע אל הרבי שלכם הדר בארץ ישראל".

התנבר ביישות דקדושה להושיע את ישראל

וכתב הרה"ק **רבי אליעזר מקאמארנא** זיע"א בספרו על תהלים "בן ביתי" (מזמור מא) בשם אביו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמארנא זיע"א, שלמרות כל שפלותו של הצדיק, שאי-אפשר לתארה ולא לשערה, כשבאו אליו לבקש ישועה, **התנבר ביישות דקדושה' ואמר שהוא יכול לעזור לבני ישראל ועזר להם.**

אך הביאור הוא שהצדיק היה כל-כך דבוק במידתו להטיב לבני ישראל ורצה שיוכל להמשיך במידתו זו גם בהיותו בעולם האמת. לפיכך **ביקש להטיב לצאצאיו כדי שייחשב כאילו מטיבים עמו וכך יהיה בידו להוסיף ולהמשיך ישועות לעולם התחתון.**

הילד שחשב כי מלך המשיח הגיע

ואכן **הגה"ק מצאנו** זיע"א היה ידוע כמי שמקיים צוואתו זו בכל נפשו ומאודו. כשבאו אצלו צאצאי הרבי ר' אלימלך היה יוצא לקראתם ומכבדם, והיה הולך יחד אתם להתרים את נדיבי בני ישראל. מסופר על כך, שפעם כשהגיע אחד מנכדי הרבי ר' אלימלך אל הגה"ק מצאנו זיע"א וכיבדו בכבוד גדול, היה נוכח שם נכדו של הגה"ק מצאנו, ילד צעיר לימים, והתבונן במזוזה.

מיד רץ הילד לאביו, בנו של הגה"ק מצאנו זיע"א וקרא בהתרגשות: "מלך המשיח הגיע!" הלך אביו לראות ומצא שמדובר בנכדו של ה"נועם אלימלך". כששאל את בנו הילד מדוע רימה אותו, השיב בתמימות: **לפי הכבוד הגדול שסבא כיבד אדם זה, בטוח הייתי בלבי שמדובר במלך המשיח.**

עוד מסופר שפעם הגיע לצאנו הרה"ק רבי איציקל בנו של הרה"ק רבי נפתלי מליזענסק, בנו של הרה"ק רבי אלעזר, בנו של הרבי ר' אלימלך. השתעשע עמו הגה"ק מצאנו זיע"א וחייבו מאוד. לפתע אחז בזקנו, אשר שערותיו היו קשורות ומסובכות זו בזו, העביר אותו על פניו ואמר: "הלא זהו זקנו של הרבי ר' אלימלך".

גופו מאיר לכל בני הגולה

עוד אמר **האדמו"ר מטאהש** זיע"א: יש בקבלה על כמה צדיקים שהמלאכים העלו

צרותיהם קשים מנשוא, וכפי שהתנבאו התנאים על הצרות הקשות והרעות שיהיו בעקבתא דמשיחא. **ונמצא שאנו חייבים הכרת הטוב לצדיק זה, אשר בזכותו אנו קמים כל יום לעולם טוב ונאה ויכולים לקיים מצוות ה' יתברך בנחת ובנקל.**

פעל עבורנו צדיקים

עוד אמר **האדמו"ר מטאהש** זיע"א שאחד מהדברים שפעל עבורנו הרבי ר' אלימלך, הוא **שיהיה לנו צדיקים אמתיים עד ביאת המשיח שיוורו לנו את הדרך אשר נלך בה.** וסיפר שלכך נקרא זקנו, האדמו"ר מטאהש, בשם אלימלך, מפני שאביו הרה"ק ר' משולם פייש "השרף מטאהש" זיע"א היה שנים רבות חשוך בנים. באחד מימי ההילולא של הרבי ר' אלימלך עלה על קברו ואמר שם את כל התהלים. כשחזר לביתו אמר לאשתו: מגיע לנו ברכת מזל טוב, כי כבר פעל לנו הרבי ר' אלימלך בן זכר, ומובטחני שיהיה פועל ישועות בימיו כהרבי ר' אלימלך בימיו, אך זאת בתנאי שנקרא אותו אלימלך כשמו.

לכך ביקש שייטיבו לצאצאיו

ואמר **האדמו"ר מטאהש** זיע"א: ידוע מה שאמר הגה"ק **ה'דברי חיים' מצאנו** זיע"א בשם רבו הרה"ק **רבי נפתלי צבי מראפשיץ** זיע"א, שהרבי ר' אלימלך ביקש בצוואתו שייטיבו לצאצאיו, ואמר הרה"ק מראפשיץ זיע"א **שהשאלה הראשונה** שישאלו את האדם בעולם האמת תהיה אם הטיב לצאצאי הרבי ר' אלימלך. אולם דבר זה צריך ביאור, כי מה היה נחוץ לו להרבי ר' אלימלך לדאוג כל-כך לצאצאיו, והלא אם היה רוצה היה יכול לפעול להם שפע ברכה והצלחה באופן שלא יצטרכו להגיע לידי מתנת בשר ודם?

מסלאנים יע"א בספרו את מה שהובא לעיל משמו, אודות תלמידו של הרה"ק מוויטעבסק זיע"א שבא אל הרבי ר' אלימלך, שהרבי ר' אלימלך שאל את התלמיד אם שייך להגיע לארץ ישראל מבלי לנסוע בספינה, וכשהשיב לו הלה שאינו שייך, אמר הרבי ר' אלימלך בצער: "אם כן לא אוכל לנסוע אל רבך, שהרי אמרו במסכת ראש השנה (ז, ב) 'יורדי הם... כיחידין דמו' **וצדיקי הדור אינם רשאים לעשות עצמם כיחידים אף לא לרגע אחד, כי בכל עת ובכל שעה הם חייבים להיות עם הציבור ולהמשיך להם השפע.**"

ונפשו קשורה בנפשם

וזה לשון הספר "**יערות דבש**"¹ (ח"א סז, ב): **הצדיקים מתחברים תמיד עם אנשי דורם, ולא זו בחיים, אף כי במוותם תמיד אהבתם לא פסקה מאנשי דורם להיות להם למגן ולמליץ ישר.**

ונראה להסביר זאת על-פי מה שכבר סופר פעם על הגה"צ רבי אביגדור מיללער זצ"ל שהיה עסוק כל ימיו בנתינת שבח והודיה לבורא יתברך על הטבותיו וחסדיו הרבים, ולא אמר די בזה, אלא עוד ביקש בצוואתו מבניו, שימשיכו להודות לה' יתברך על החסדים הרבים שעשה עם אביהם. הראית לדעת **שהדבוק במידה טובה, אינו יכול להיפרד ממנה גם לאחר פטירתו.** וכן סיפרו חז"ל על בלעם (גיטין נז, א) שגם לאחר מיתתו הוסיף לדבר בגנות בני ישראל, מפני שהיה דבוק במידה מושחתת זו בהיותו בבחינת מת בחייו. ומידה טובה מרובה **שהצדיקים שהיו קשורים בנפשות ישראל, אינם יכולים**

את גופם לארץ ישראל, ומדוע אין קבלה כזו על גופו של הרבי ר' אלימלך? התשובה היא, כי הנה איתא במדרש, שלפיקך נגזר על משה רבינו שלא יכנס לארץ ישראל, מפני שרצה הקב"ה שיקבר בחוץ לארץ כדי להשפיע אורה לבני ישראל בגלותם, שהרי ממקום הקבורה בוקע אור גדול לכל בני הגולה, כדאיתא בפסיקתא (רבתי פרשה כא) שאם יעשו נקב קטן במקום קבורתו של משה, אין כל העולם יכול לעמוד באורו.

ואיתא בספרים הקדושים² שמטעם זה מפיק גופו של משה אור גדול כל-כך, מפני שזיכך גופו והביא אותו למדרגת הנשמה, ונמצא שנחשב במקום קבורת גופו כאילו נמצאת בו נשמתו ממש והיא זו שמאירה לכל בני הגולה. והנה איתא בספר הקדוש "**אורח לצדיק**"³ (פרשת תזריע), שאביו הרבי ר' אלימלך היה אומר: "**הלוואי יהיה לבני אדם נשמה קדושה כזו כפי שאני זיכתי את גופי.**" ונמצא מעתה **שגופו של הרבי ר' אלימלך הקבור בחוץ לארץ, מאיר לבני הגולה כפי שמאיר להם גופו של משה רבינו, ולכן לא העלו המלאכים את גופו לארץ ישראל.**

וכבר סופר על הרה"ק ה'תפארת שלמה' מראדאמסק זיע"א, שהיה פועל הרבה על ציונו של הרבי ר' אלימלך באמרו שכיון שמקום מנוחת גופו שם, אפשר להמשיך על ידו ישועות, וכן היה אומר **שהוא רואה אותו ממש יושב על קברו ומברך את העולים על ציונו.**

אינו רשאי להיות מיורדי הים

עוד סיפר בעל "**ברכת אברהם**"

ב. ראה פי' האברבנאל פרשת כי תשא (שמות לד כט).

ג. להרה"ק ר' אליעזר ליפמן מחמעלניק זיע"א בנו של הרבי ר' אלימלך זיע"א.

ד. להגאון רבינו יהונתן אייבשיץ זצ"ל.

החיוב לדעת מי הם רבותינו

והנה העבודה המוטלת עלינו היא לשנן דיבורים אלו ולהחזיר בלבנו שהרבי ר' אלימלך הוא רבינו, הגם שחי כמה דורות לפנינו, וזאת משני טעמים. א. מפני שתורה היא וללמוד אותה אנו צריכים. ב. מפני שעל האדם לדעת מי הם רבותיו ולהכיר להם טובה. ואפשר להמשיל זאת למלמדים בתלמוד תורה, כי הנה רוב העולם זוכרים רק את מוריהם שלימדום תורה בישיבה או בכיתות הגבוהות בתלמוד תורה, ואינם זוכרים כלל את מלמדיהם שלימדום בינקותם את אותיות האל"ף ב"ת. ולמען האמת אלו עמלו לפעמים הרבה יותר, כאשר התלמידים השביעום עדיין מרורים, לעומת הכיתות הגבוהות ותקופת הישיבה שבהם כבר רוויים נחת מהתלמידים.

כמו כן יש מי שמתלהב לשמוע איזה דרשן והוא מלא התפעלות ממנו ומכיר לו טובה על שהוא זוכה לינוק ממנו, אך הוא שוכח שלפני שנים אחדות ינק מאדם גדול אחר אשר הלעיטו בידיעות רבות כל-כך והחכים אותו פי כמה וכמה. גם כשמדובר על רבותינו בתורה ועבודה אשר אנו יונקים על ידיהם את השפע הבא עלינו ברוחניות ובגשמיות, חובה עלינו לזכור מי הם ולא לשכוח את מי שהיה בדורות הקודמים.

וכשהאדם מכיר טובה לצדיקים, הרי הוא מבין ששום דבר שיש בידו לא בא לו מכח עצמו, אלא הרבה עמלו כדי שיוכל להגיע למקום שהגיע, ואז הוא מכיר טובה גם להקב"ה על ששתל את הצדיקים בעולם. וכבר אמרו הצדיקים שכל הרהור תשובה שיהיה לו לאדם עד ביאת המשיח, הוא בכח עבודתם של האחים הקדושים

להיפרד מהם לאחר הסתלקותם וממשיכים אפוא להשפיע עליהם שפע רב בכל העניינים.

וכתב שם עוד ב"יערות דבש": ולכן כתב האר"י ז"ל בעובדא דרב פרידא בעירובין (שלמד עם תלמידו ארבע מאות פעמים) שיצא בת קול שיזכו דורו לעולם הבא, כי לכאורה מה שייכות מעשיו הטובים של רב פרידא לבני דורו. וכתב כי נשמת הצדיק עם נשמת בני דורו קשורים ודבוקים בשורש אחד, ולכן בפועל הטוב שלו גם להם ייטב ה' בהיותם קשורים בו. ולכך אף כי מת הצדיק מכל מקום נפשו קשורה למטה בגוף להיותה קשורה עם נפשות דורו אשר עוֹדֵנָה בחיים, ואינה עולה בהחלט. ולכך אמרו ברבי (כתובות קג, א): כל בי שמשא הוא אתי לביתיה (לקדש על היין), כי נפשו שכנה למטה בגופו ונוח לו לשוב לביתו.

ושירת עם אחיו

עוד איתא גם לגבי השפעות רוחניות בספר "עצי חיים"^ה (פרשת משפטים): הצדיקים אשר בחייהם היו מעוררים לבבות ישראל בדברות קדשם בלהבת אש לפני ה', כמו כן גם במותם לא נפרדו, וגם לאחר הסתלקותם מהעולם הזה כאשר אין בכוחם ממש לעורר לבבות ישראל, עם כל זה יעזרו אותנו כאשר בחיים לשרת עם אחיו, וכמו הלויים שנפסלו בקול עם כל זה לא יעברו ממשמרתם, כיון שכל זמן שהיה בכוחם לעשות עבודתם עבודה תמה, היו עושים, כן גם לאחר פטירת הצדיקים למה יגרע, כי העיקר הוא למען הודיע בעולם לקרוא בשם ה' ולהעיר לבבות בני ישראל.

ה. להרה"ק ר' חיים צבי מסיגוט זיע"א בן הקדושת יום טוב' זיע"א.

וכו', וכן קבלנו שהרמב"ם קורא להר"י מגאש רבי, מפני שבעת פטירתו של ר"י אבן מגאש היה הרמב"ם בן חמש שנים וקרא אותו וסמך ידו עליו ונחה רוחו של הקדוש עליו, ועל ידי זה זכה להשגה עצומה ונוראה, ובזה נעשה לו רבו מובהק שלמד רוב חכמתו ממנו עכ"ל הקדוש של ספר נוצר חסד (עד כאן מתשובת דברי יציב).

והיו עיניך רואות את מוריך

וככל שמתקשרים יותר אל הצדיק והולכים בדרך שסלל לנו, כך יונקים ממנו יותר, בדומה למה שאמר רבינו הקדוש (עירובין יג, ב): אמר רבי האי דמחדדנא מחבראי, דחזיתיה לרבי מאיר מאחוריה, ואילו חזיתיה מקמיה, הוה מחדדנא טפי, דכתיב והיו עיניך רואות את מוריך. והגם שהכוונה הפשוטה היא כי הרואה את פני הרבי בלמדו תורה, מבין יותר את לימודו מזה שרואהו רק מאחוריו, אבל זה מורה גם על הפירוש העמוק יותר, שהמקשר את עצמו ברבו עד שנעשה בבחינת פנים אל פנים, יונק ממנו יותר ברוחניות ובגשמיות, בזה ובבא.

עבודת ההתקשרות אל הצדיק

וזאת יש לידע שכפי שהודיענו לנו הצדיקים שהרבי ר' אלימלך עדיין עומד ומשפיע לזה העולם, כן בידינו לקשר את עצמנו אליו גם היום כאשר הוא כבר נסתלק מאתנו. והנה הדרך הפשוטה להתקשר אליו הוא על-ידי לימוד ספרו וההליכה בדרכיו, כי אז הוא מתבטל אליו ונעשה קשור בו. אולם בספר "שארית ישראל"¹ כתב שיש עוד דרך להתקשר בו, והיא על-ידי שנאהב את הצדיק מאוד.

הרבי ר' זושא והרבי ר' אלימלך.

האצילו מן הרוח אשר עליהם

ומה נפלא לשונו של הגה"ק מקלויזנבורג זיע"א בשו"ת דברי יציב (יו"ד סי' קלא אות ג) בעת עסקו בדיני "רבו מובהק": הנה אחד היה הבעש"ט אשר ארי משמיא קא נחית ללמד לבני יהודה קשת במלחמתה של תורה, כאשר קיבל ולמד מפיו רבו אחיה השילוני, ואצלו ואצל תלמידיו הקדושים אחריו היה שייך המושג של רבו מובהק (וכל ההלכות שנאמרו לענין רבו מובהק שייך אצלם), כי באור קדושתם האצילו מן הרוח אשר עליהם על תלמידיהם שדבקו בהם, והחדירו בהם קדושה וטהרה, והכניסו בלבם תשוקה עזה ברשפי אש שלהבת י-ה להלהיב לבם לתורת ה', ועשאוים כלי מוכשר שיכנסו דברי תורה לתוך מעיהם.

ודבר זה חידש הבעש"ט הק' שהמעט שלומד הרב עם התלמיד מסוגל להשרות ברכה בלימודו שיתעלה מעלה מעלה, ועד שברוחניות תהא רוב חכמתו ממנו כיון שעשה אותו לכלי מוכשר... כי בגודל קדושתם היה יכולים להשקות ממעיינם הבלתי נדלה תורה וקדושה בכמות מרובה תוך זמן מוצמצם, ועל דרך דמצינו במדרש שמואל (פרשה כב) באותה הלילה שברח דוד מלפני שאול, למד משמואל הנביא מה שאין תלמיד ותיק למד למאה שנה.

ועיין ב"נוצר חסד"¹ (אבות פ"ו) בשם הבעש"ט, שאם רבו צדיק וחסיד מקבל ממנו רושם אחד או אות אחת הארה בנבשו ורושם אלוקות ופרה ורבה אצלו הקדושה עד שמאות אחת שנדבק בנפשו נעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק

1. להרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאמארנא זיע"א.

2. להרה"ק ר' ישראל דוב בער מוויילעדניק זיע"א.

בחיי חיותם היו מצרפים בקדושתם כ"ב אותיות התורה וכשהוציאו צירופים אלו מפיהם, המשיכו שפע גדול מאוד לזה העולם, אבל לאחר הסתלקותם נלקח מהם כלי זה שהוא כלי אומנתם והלא אין אומן בלי כלי אומנותו, ולכן שקולה מיתתו כשריפת בית אלוקיניו.

אולם כשהאדם עוסק בתורתם ומזכיר עליה את שמם, אזי שפתותיהם דובכות בקבר, ובזה הוא מחזיר להם את כלי אומנותם, כי שוב הם עומדים ומצרפים כ"ב אותיות התורה ומוציאים אותם מפיהם הגם שכבר נסתלקו מן העולם, ונמצא שאדם זה שאמר דבר בשם אמרו, גרם להמשכת השפע עד כדי הבאת גאולה לעולם.

ומעתה נבין היאך מתקשרים אל הצדיק על-ידי הלימוד בדברי תורתו, כי בזה שהוגים בדברי תורתו ואומרים אותם בשמו, נותנים לו כלי אומנותו, והלא ידוע שהנותן לזולתו מחדיר בלבו אהבתו יותר מהמקבל מחבירו, ונמצא שבה שנותנים לצדיק כלי אומנותו מחדירים אהבה בלבנו.

יהי רצון שנוכה להתקשר אל הצדיק הקדוש בעל "נועם אלימלך" ונוכה שיתקיימו דברי הצדיק שיהיה העולם מלא ושבע כל טוב ושפע וברכה ורחמים וחיים ובני ומוזני ושלוש עד אין קץ ותכלית.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

והביאור הוא כדרך שרואים אצל חברים, שהאוהבים זה את זה נעשים קשורים ודבוקים זה בזה עד שיכולים אפילו להרגיש האחד בצער חברו, וכמו-כן ממש יכול האדם להחדיר בלבו אהבה אל הצדיק וממילא יתקשר בו.

התקשרות על-ידי נתינת כלי אומנות לצדיק

ויש לבאר יותר באיזה אופן מתקשרים בצדיק על-ידי הלימוד בספרו, כי הנה איתא בשם הרה"ק רבי דוד מסקווירא זיע"א שתמה על מה שאמרו חז"ל (מגילה טו, א) "כל האומר דבר בשם אמרו מביא גאולה לעולם", כי לכאורה קשה להבין מה כל-כך גדול ענין זה עד שמביאים גאולה לעולם על ידו. ותירץ על-פי מה שיש להקשות כי מצד אחד אמרו חז"ל (ר"ה יח, ב): "שקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלוקיניו", ומצד שני אמרו (חולין ז, ב): "גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן", ואם הם אכן גדולים לאחר הסתלקותם יותר מבחייהם ומאירים אז לזה העולם יותר משהאירו בחייהם, אם כן מדוע שקולה מיתתן כשריפת בית אלוקיניו ומדוע מצטערים בכלל על מיתתן?

אך התשובה היא כי הגם שהצדיקים גדולים יותר ומאירים יותר לאחר הסתלקותם, אבל דבר אחד חסר להם אז, והוא כוח הדיבור, שהוא כלי אומנותם, כי

בשורה משמחת

מוקדים להשיג את הקונטרס 'הבינני'

ארה"ק

76 מס 76	חדר ארונות, ארון מס	מרכז בעלזא	ירושלים
35	שבטי ישראל	מקווה תולדות אהרן	בית שמש
8	רח' אוהל יהושע	מקוה יד כהן	
	רמה ב'	מקווה רחוב דובר שלום	בני ברק
	רחוב בן איש חי 10 שכונת חפציבה	מקווה שע"י ביהמ"ד המרכזי	
	רחוב הרב גרוסמן רמת אברהם	מקווה השכונתי	
	רמה ב טל: 053-317-0944	ביהמ"ד בית גדליה	
	רחוב מרים הנביאה רמה ג' 2	מקווה קאמארנא	אשדוד
	רח' חזון איש	מקווה תולדות אברהם יצחק	
	רחוב אביי רמה ד' 1	בית המדרש אמשינאוו	
	קרית נדבורנה	בית המדרש הגדול נדבורנה	
	רחוב הרב שך	חנות 'מול איצקוביץ'	ביתר עילית
	רחוב יואל	מקוה בית פנחס	
	רחוב רבינא	מקוה ויזניץ	
	רחוב בעלזא 5	מקוה בעלזא	
	רחוב יצחק ניסים פינת עוזיאל	ביהמ"ד זכרון רפאל	
	רחוב אור החיים	סופר מילר	
	רחוב הרב לנדא 1 קומה 1-	מרכז מסחרי הרב לנדא	
	רחוב בעל הנס רובע ז	בית המדרש בית שלום	
	רחוב ר' חנינא בן דוסא רובע ז	בית המדרש בית דוד שאול	
	רחוב יהודה הנשיא רובע ז	בית המדרש בית נפתלי	
	רחוב חטיבת הנגב רובע ג	בית מדרש בעלזא מרכזי	חיפה
	רחוב אברהם שפירא	בית מדרש בעלזא	
	מרכז מסחרי בעל הנס	מאפיית אנגל	פתח תקוה
	רח' ינאי 12	ביהמ"ד בית פנחס	
	רחוב האדמור מבעלזא רובע ג	היכל שמחה בונים	אלעד
	רחוב פחד יצחק 5	בית המדרש 'בית אהרן'	
	רח' הרצוג 5 חדר ארונות ארון 59	בית המדרש בעלזא	קריית גת
	052-762-0720	ביהמ"ד הגדול סערט ויזניץ	
	052-760-0162	שכונת הבעש"ט	מודיעין
	רחוב יונתן בן עוזיאל	מקווה ויזניץ-צמח צדיק	
	רחוב נתיבות שלום 2	מקווה קרעטשניף	עילית
	רחוב טרפון	בית המדרש אמרי חיים וזניץ	
	מתחם בני הכנסת ברכפלד	ביהמ"ד היכל שמואל אהרן צאנז	גבעת זאב
	רחוב האיילות פינת הראם	קיוסק ערב שבת	
	050-4174-636		צפת

אם ברצונך לקחת חלק בזיכוי הרבים ולפתוח מוקד הפצה למכירת הקונטרס באזור מגוריך, ניתן לפנות למכון הבינני' בכתובת מייל Info@machonhavineini.com

בשורה משמחת

מוקדים להשיג את הקונטרס 'הבינני'

ארצות הברית		
4615 14th Avenue	ביהמ"ד זכרון מרדכי טאהש	בארא פארק
5302 13th Ave	ביהמ"ד שומרי שבת	
4909 13th Ave	Kosher Discount	
814 Bedford Ave.	סאטמאר בנין בראך	וויליאמסבורג
553 Marcy Ave.	סאטמאר קעסקעי	
690 Myrtle Ave.	סאטמאר מירטל	
127 wallabout st	ביהמ"ד קראלי	
50 Division Ave	Central Market	
44 Grove Spring Court	ביהמ"ד בית נפתלי בעלזא	לעיקוואוד
153 E 7th St.	ביהמ"ד קארלין סטאלין	
31 Arosa Hl	ביהמ"ד בית נחום - ברוקהיל BrookHill	
547 Park Ave.	ביהמ"ד סקולען	
2 Milano Dr.	ביהמ"ד שמן למנחה ד'גאדפאלא ברוקהיל	
608 E Kennedy Blvd.	ביהמ"ד סאטמאר - קענעדי Kennedy	
610 E County Line Rd	ביהמ"ד ראהמיסטרייוקא	
2201 N. Wood Ave.	בית המדרש חסידי קאסאן	לינדן
52 Main Street	ביהמ"ד קארלין סטאלין	מאנסי
845-517-9722		
25 Phyllis Terrace Monsey NY	כולל ויזניץ	
	ע"י המקוואות	מאנרא

אירופה		
Lange leem straat 170A	בית המדרש אהל משה	אנטווערפן
Van spangen straat. 6	ביהמ"ד בעלזא מרכזי	
Lamorinierstraat. 118	ביהמ"ד בית אהרן ישיבה ווילרייק	
47 East Bank	בית המדרש סקווירא	אנגליה-לונדון
St Kildas Road	בית מסחר עולם הספר	
1 Belz terrace	ביהמ"ד בעלזא	
18 Hildaville Drive	ביהמ"ד המרכזי	וועסטקליף
105 Hamlet Court Road	ביהמ"ד מילואים לאפוד	

אויב ווילט איהר אנטייל נעמען אין דעם זיכוי הרבים, סיי פארקויפן אין אייער שוהל \ מקוה א.ד.ג. אדער נעמען א חלק אין די הוצאות, ביטע רופט: 718.387.1122

שבת

התעלות
וזחהיקות

השבת
פיזעד
לאברכים
ובעני
בהים

מיט הרב
שמעון
שפיצער
שליט"א

יתקיים בס"ד

שבת ויק"פ
החודש
מברכים ניטן

RALEIGH
HOTEL

פון טועפיה ביז
נאך פלוה פליכה
HOTEL CHECKOUT SUNDAY

4 person room	2 person room
\$399	\$549
per folding bed	per bed
\$649	
	per bed

FOOD INCLUDED IN THE PRICE

צורעגעסטורידען
MACHONHAVINEINI.COM
718.387.1122 | shabboshavineini@gmail.com
פלאץ איז באגרעניצט - וכל הקודם זוכה

7 27785 25652 0

727785256520